

STRATEGIJA PAMETNOG RAZVOJA OPĆINE DONJA VOĆA 2024. – 2028.

DONJA VOĆA, kolovoz 2024.

Sadržaj

UVOD – riječ Načelnika/ce	3
1. ŠTO UKLJUČUJE PAMETNI RAZVOJ OPĆINE	4
1.1. KONTEKST RAZVOJA PAMETNE OPĆINE	4
1.2. DEFINICIJA PAMETNOG NASELJA	5
1.3. USKLAĐENOST SA STRATEŠKIM DOKUMENTIMA	10
1.4. USKLAĐENOST SA ZAKONSKIM ODREDBAMA.....	12
1.5. ŠTO DONOSI LOKALNOJ ZAJEDNICI	13
2. ANALIZA STANJA	15
2.1. PROSTORNE I PRIRODNE ZNAČAJKE	15
2.1.1. LOKACIJA.....	16
2.1.2. PRIRODNE ZNAČAJKE.....	17
2.2. DEMOGRAFSKE ZNAČAJKE	18
2.3. GOSPODARSKE ZNAČAJKE	21
2.3.1. PODUZETNIŠTVO I POSLOVNA INFRASTRUKTURA	21
2.3.2. POLJOPRIVREDA	21
2.3.3. TURIZAM	22
2.4. KOMUNALNA INFRASTRUKTURA	23
3. SWOT ANALIZA.....	25
4. VIZIJA I MISIJA	30
4.1. VIZIJA PAMETNOG RAZVOJA OPĆINE	30
5. STRATEŠKA PODRUČJA.....	31
6. PRIORITETNE AKTIVNOSTI	38
7. NAČINI FINANCIRANJA STRATEŠKIH CILJEVA I PRIORITETA.....	66
SLIKE	69
TABLICE	69

UVOD – riječ Načelnika/ce

Razvoj pametne strategije za razvoj općine Donja Voća ključan je za postizanje održivog i naprednog gospodarskog, društvenog i infrastrukturnog rasta.

Strategija razvoja pametne općine Donja Voća 2024.- 2028. godine (dalje u tekstu: Strategija) izrađena je prvenstveno s ciljem unaprjeđenja općine Donja Voća (dalje u tekstu: općina) te poboljšanja kvalitete života njezinih stanovnika i predstavlja sveobuhvatan razvojni plan, u skladu s nacionalnim i EU standardima, koji će služiti kao osnova budućeg gospodarskog, društvenog i kulturnog razvoja općine.

Da bi općina postala pametna nisu dovoljni samo uređaji, podatci i algoritmi, potrebna je kulturološka preobrazba i još puno toga da bi vizija postala stvarnost. **Prije svega, neophodno je da iza svega postoji jedinstvena Strategija koja će objediniti sva pojedinačna nastojanja i osigurati održivost cjelokupnog koncepta.**

Kroz pametnu strategiju primjenjivat će se i promovirati povezivanje putem digitalnih mreža, pametnog upravljanja, digitalizacije usluga, pametnu upravu, ali i održivost i energetske učinkovitost.

Važno je napomenuti da pametna strategija razvoja mora biti prilagođena specifičnim potrebama, resursima i karakteristikama općine.

Kako bi se uspješno implementirala pametna strategija razvoja općine, važno je osigurati podršku i angažman svih relevantnih dionika, uključujući i lokalnu samoupravu, građane te civilno društvo. Pametna strategija mora biti dinamična i prilagodljiva. Tehnologija i društveni kontekst se neprestano mijenjaju pa je važno kontinuirano pratiti nove trendove i prilagođavati strategiju kako bi se osigurala njezina relevantnost i učinkovitost u dugoročnom razdoblju.

Općina je već realizirala neke projekte koji slijede europski koncept pametnog naselja. Stoga je, kako bi se razvoj usmjerio u pametnom smjeru, nužno objediniti sve dosadašnje i buduće pojedinačne projekte iz različitih područja razvoja u jedinstveni dokument sukladan europskim standardima pod nazivom Strategija razvoja pametne općine Donja Voća 2024.- 2028. godine. Ovaj dokument predstavlja temelj za daljnju realizaciju projekata i mjera koji osiguravaju daljnji pametni razvoj općine, s ciljem efikasnijeg upravljanja sredstvima iz europskih i nacionalnih fondova te potencijalima lokalne zajednice.

Strategija se izrađuje s ciljem uvođenja naše općine u novo moderno doba, kako bi se pratili trendovi razvoja urbanih i ruralnih sredina u svijetu.

Načelnica Sanja Kočet, mag.oec,

općina Donja Voća

1. ŠTO UKLJUČUJE PAMETNI RAZVOJ OPĆINE

1.1. KONTEKST RAZVOJA PAMETNE OPĆINE

Ruralna središta suočavaju se s nizom izazova od kojih je jedan od glavnih izazova sveprisutni trend urbanizacije, odnosno proces iseljavanja stanovništva u veće gradove te smanjivanje stanovništva u manjim ruralnim sredinama.

Ovaj trend je posebno izražen u slabije razvijenim zemljama gdje dolazi do naglog porasta broja stanovnika u najvećim gradovima, dok su sela često suočena sa smanjenjem stanovništva, odnosno depopulacijom. Stanovništvo se seli iz manjih naselja i gradova u urbana područja uglavnom iz socioekonomskih razloga.

S druge strane, trendovi u svijetu su drugačiji i prema njima se sve više stanovništva naseljenih u gradovima seli u manje zajednice, koje su ugodnije za život, ali je od velikog značaja da su prometnicama dobro povezane s većim središtima. Prometna povezanost omogućuje da se radne obveze ispunjavaju u većim gradovima, ali da se kvaliteta života osigurava u manjim sredinama.

Urbani sustav Hrvatske karakterizira neravnomjeran i centraliziran razvoj prostora gdje većina populacije živi u četiri najveća grada (Zagreb, Split, Rijeka i Osijek). Ostatak stanovništva je naseljen u brojnim manjim gradovima, dok selima gotovo da prijete depopulacija.

Ovakav prostorni sustav je posljedica dugoročnih negativnih socio-prostornih i demografskih procesa koji uključuju depopulaciju, centralizaciju, smanjenje nataliteta te demografsko starenje stanovništva. Na prostoru Hrvatske su navedeni procesi prisutni desetljećima te su posebno istaknuti u brdsko-planinskim područjima, zaleđima gradova te ruralnim područjima.

Posljedice takvog sustava su preopterećenje infrastrukture većih gradova i nerazvijene infrastrukture ruralnih naselja koja ostaju neprivaćna za stanovanje. Ruralne sredine zahtijevaju modernizaciju i rekonstrukciju jer su infrastrukturni sustavi izgrađeni u prijeratnom periodu. Osim posljedica depopulacije, još jedan izazov s kojim su ruralna naselja suočena su značajno starenje stanovništva, što ima veliki utjecaj na prihode i troškove.

Nadalje, jedan od problema se očituje u nedostatnoj informacijsko-komunikacijskoj infrastrukturi. Zahvaljujući tehnološkim naprecima i razvoju informacijsko-komunikacijskih tehnologija (dalje u tekstu: IKT), sve više ljudi koristi mobilne uređaje i računala putem kojih imaju pristup raznim komercijalnim uslugama i podacima. Sve veća prisutnost digitalnih tehnologija i usluga utječe na očekivanja ljudi prema javnim uslugama i njihovo obavljanje putem digitalnih kanala. Preostali izazovi uključuju zbrinjavanje i povećanje količine otpada, onečišćenje okoliša i povezivanje prometa prema području većih gradova i njihovoj okolini.

Općina Donja Voća je suočena s mnogim od navedenih izazova kao što su starenje stanovništva, depopulacija, ostarjela i neizgrađena infrastruktura, porast potrebe za mobilnošću i povezivanjem s gradskim središtima, gospodarenje otpadom i dr. S druge strane, tehnološki napredak i mogućnosti nude nova rješenja za navedene izazove. Iz tog razloga je razvijena Strategija razvoja pametne općine Donja Voća 2024.- 2028. godine.

Odgovor na uspješnu prilagodbu navedenim izazovima nude upravo korištenje IKT i pametnih rješenja, kao osnova razvoja pametnog naselja. Novi modeli rada, kao što je rad od kuće, pojava digitalnih nomada koji posao obavljaju preko interneta, ne nužno iz svog kućnog

okruženja, već tamo gdje se najbolje osjećaju, otvaraju nove mogućnosti za privlačenje novih stanovnika i zadržavanje postojećih.

Ostvarenjem strateških ciljeva i s njima sukladnih projekata i mjera, Općina će postići kvalitetniji i pametniji način života koji će u konačnici omogućiti razvoj i poboljšanja kvalitete življenja.

1.2. DEFINICIJA PAMETNOG NASELJA

Pametni razvoj općine podrazumijeva mjesto gdje tradicionalni pristupi postaju učinkovitiji korištenjem digitalnih rješenja za dobrobit njegovih stanovnika i poduzetnika. Pametni razvoj nadilazi korištenje digitalnih tehnologija za bolje korištenje resursa i manje emisije.

To znači pametnije prometne mreže, unaprjeđenje vodoopskrbe i postrojenja za odlaganje otpada te učinkovitije načine osvjetljavanja i grijanja zgrada. To također znači interaktivniju i osjetljiviju javnu upravu, sigurnije javne prostore i zadovoljavanje potreba stanovništva koje sve više stari.

Pametne općine su općine koje koriste nove tehnologije kako bi osigurale kvalitetniji život svojim stanovnicima.

Najobuhvatnija definicija opisuje pametno naselje kao naselje koji investicijama u ljudski i društveni kapital te tradicionalnu (transportnu) i modernu (informacijsko-komunikacijsku) infrastrukturu kroz participativno upravljanje te mudro upravljanje prirodnim resursima održava ekonomski rast i visoku kvalitetu života.

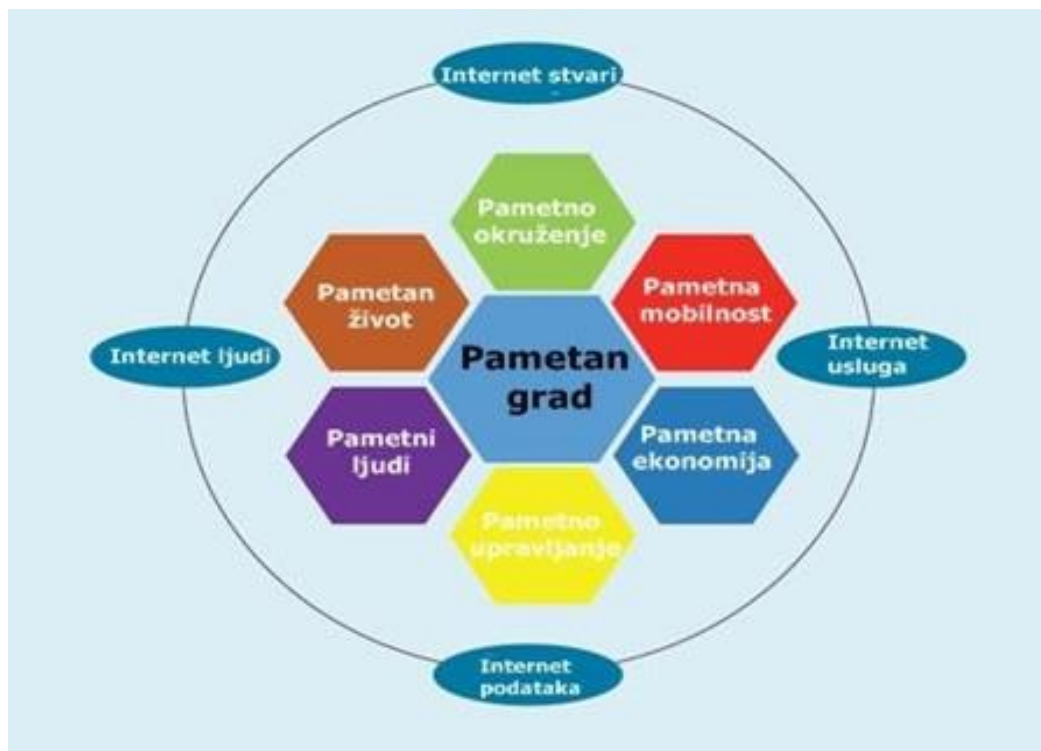
S obzirom da se u različitim naseljima implementiraju različite tehnologije kako bi se unaprijedilo njihovo funkcioniranje, ne postoji jednoznačna definicija pametnog naselja. Sukladno s navedenim, glavni cilj pametnih naselja je služenje mještanima i stvaranje naselja privlačnijim za život. Koncept pametnog naselja uključuje promjene u postojećim područjima te razvoj područja kako bi se privuklo stanovništvo. Obuhvaća prikupljanje i analizu informacija o sadašnjem stanju te donošenje odluka koje će omogućiti učinkoviti i održivi razvoj. S obzirom da područja djelovanja pametnog naselja nisu ograničena, svako područje upravljanja može biti uključeno u koncept pametnog naselja.

Neka od područja u kojima se uvode promjene su:

- uprava
- infrastruktura
- komunalne usluge
- mobilnost
- okoliš
- edukacija
- zdravstvo
- sigurnost
- gospodarstvo.

Koncept pametnog naselja nije novost, već dulje vrijeme je prisutna težnja za promjenama no posljednjih je godina dobio na važnosti. Njegov glavni fokus je na ulozi IK infrastrukture, iako su implementirana i mnoga druga rješenja vezana uz ljudski i društveni kapital, obrazovanje,

ekologiju i dr. Kako bi poboljšali kvalitetu života svojih mještana, koncept pametnog naselja primijenila su mnoga mjesta u svijetu i Republici Hrvatskoj.

Slika 1 Dimenzije pametnih naselja
Izvor: <http://www.smart-cities.eu/>

Koncept pametne sredine stoga obuhvaća:

1. **Zajednicu u ruralnoj sredini** koja nije ograničena jasno definiranim prostornim ili administrativnim ograničenjima. Zajednica je karakterizirana svojim individualnim karakteristikama – potrebama i izazovima s kojima se suočava, a njihova koegzistencija čini okvir u sklopu kojeg se razvijaju pametne sredine.
2. **Participativni pristup** koji podrazumijeva aktivno sudjelovanje lokalne i šire zajednice u kreiranju strategije i donošenju odluka. Participativni pristup podrazumijeva uključivanje različitih dionika, od jedinica lokalne samouprave, lokalnih proizvođača, malih poduzetnika, udruga, zadruga i drugih poslovnih subjekata, pa sve do susjednih naselja, Općina i gradova koje zajedničkim pristupom traže rješenja za aktualne probleme unutar zajednice.
3. **Korištenje digitalnih tehnologija** kako bi područja postala agilnija, bolje koristila vlastite resurse i povećala kvalitetu života čime bi se unaprijedila atraktivnost ruralnog područja. Korištenjem digitalnih tehnologija pametne sredine, posebno one ruralne, stvaraju okruženje koje ima potencijala dati iste ili barem slične mogućnosti kakve postoje u urbanoj sredini. Digitalne tehnologije u tome smislu obuhvaćaju informacijske i komunikacijske tehnologije, iskorištavanje velikih podataka i/ili inovacije povezane s uporabom Interneta stvari.
4. **Društvene inovacije** predstavljaju važnu i neizostavnu okosnicu koncepta pametne sredine koja najviše ovisi o kvaliteti zajedništva u lokalnoj zajednici, društvenoj inkluziji te transparentnosti sustava, a obuhvaća područja poput bioekonomije, zelene ekonomije, energije i mobilnosti.

Osnovne karakteristike pametnog razvoja vidljive su kroz šest sektora o kojima ovisi uspješnost implementacije koncepta pametnog razvoja nekog područja:

- Upravljanje Općinom i uslugama
- Kvaliteta života
- Ekonomija
- Okoliš
- Temeljne usluge
- Održiv promet i mobilnost.

Upravljanje Općinom i uslugama jest prvi sektor o kojem ovisi uspješnost implementacije koncepta pametnog razvoja. Prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20), samoupravni djelokrug općina odnosi se na poslove od lokalnog značaja, odnosno: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu zaštitu, promet na svom području te ostale poslove sukladno posebnim zakonima. Općinom upravljaju tijela jedinica lokalne samouprave, odnosno predstavničko tijelo – Općinsko vijeće koje donosi akte u okviru djelokruga općine te obavlja druge poslove u skladu sa zakonom i statutom te izvršno tijelo – općinski načelnik koji zastupa općinu te je odgovoran za zakonito i pravilno obavljanje poslova državne uprave. Kako bi se upravljanje općinom unaprijedilo potrebno je iskoristiti mogućnosti koje digitalizacija sustava javne uprave pruža, a koje posljedično dovode do veće učinkovitosti i transparentnosti javne uprave. U tome smislu potrebno je dalje raditi na umrežavanju glavnih dionika na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, kako bi potrebne informacije bile što brže dostupne za realiziranje poslovnih zadataka. Sve to dovest će do poboljšanja rada javne uprave što će doprinijeti unapređenju gospodarstva, ali i posljedično unapređenju kvalitete života stanovnika na području općine kroz lakše ostvarivanje osobnih prava i potreba, odnosno lakšeg pristupa informacijama. Strategija stoga pozitivno utječe na sektor kroz sljedeće dimenzije: transparentnost u upravljanju, dostupnost informacija, informiranje javnosti te strateško upravljanje.

Kvaliteta života jest drugi sektor o kojoj ovisi uspješnost implementacije strategije pametnog razvoja. Kvaliteta života odnosi se na sve čimbenike koji imaju utjecaja na životne uvjete zajednice, odnosno stanovništva na području općine. Pod pojmom kvaliteta života podrazumijeva se stupanj blagostanja pojedinca, odnosno zajednice. Kako bi se kvaliteta života na području općine unaprijedila, koristit će se digitalne tehnologije. Preduvjet za korištenje digitalnih tehnologija postojanje je edukacija i ulaganje u cjeloživotno obrazovanje, kao i ulaganje te poticanje stanovništva na edukacije vezane za digitalnu pismenost. Osim toga, kvaliteti života svakako doprinosi i jačanje socijalnog kapitala, kreativnosti i uključenosti u javni život stanovništva s područja općine, a što je sve moguće potaknuti kroz razvoj digitalnih alata. U skladu s time implementacija mjera i projekata iz Strategije pozitivno utječe na sljedeće dimenzije: socijalni kapital, kvalificiranost i educiranost građana, ulaganje u obrazovanje, cjeloživotno učenje, kreativnost i uključenost u javni život.

Ekonomija jest treći sektor o kojemu ovisi uspješnost implementacije koncepta pametnog razvoja. Ekonomija jest ljudska djelatnost koju čine proizvodnja, potrošnja i razmjena, odnosno podrazumijeva aktivnost zarade proizvodnjom, kupovinom ili prodajom proizvoda. Ekonomija predstavlja jedan od najvažnijih čimbenika koji utječe na samoodrživost određene cjeline zbog čega razvoj iste treba predstavljati prioritet bilo kojeg područja. Kako bi se potaknuo razvoj gospodarstva određenog područja, potrebno je iskoristiti digitalne tehnologije koje mogu imati veliku ulogu u poticanju razvoja. U tome smislu digitalne tehnologije predstavljaju alat kojim se postiže uklanjanje ili smanjivanje birokratskih barijera, ubrzavanje procesa dobivanja dozvola

i pristupa potrebnim informacijama što sve utječe na privlačnost područja za potencijalne investitore, otvaranje novih radnih mjesta, kao i posljedično rast i razvoj ekonomije područja. Implementacija Strategije unutar sektora Ekonomija stoga pozitivno doprinosi sljedećim dimenzijama: inovaciji, ekološkoj poljoprivrednoj proizvodnji, produktivnosti i fleksibilnosti.

Okoliš jest četvrti sektor o kojemu ovisi uspješnost implementacije koncepta pametnog razvoja. Okoliš podrazumijeva životnu sredinu koja uključuje biljni i životinjski svijet, ali i kulturnu baštinu na tome prostoru. Sastavnice okoliša su zrak, voda, more, tlo, krajobraz, zemljina kora te biljni i životinjski svijet. Vanjski procesi poput čovjekova djelovanja i drugih izravno utječu na okoliš, a mogu dovesti do nepovratnih promjena koje dovode u pitanje budućnost okoliša, životinjskog i biljnog svijeta, odnosno čovjeka. Upravo zbog toga zaštita okoliša predstavlja jedan od najvećih prioriteta današnjice. Kako bi se unaprijedio razvoj zaštite okoliša na području općine, koristit će se digitalne tehnologije koje imaju potencijala doprinijeti monitoringu stanja okoliša na području općine, odnosno doprinijeti nadzoru nad procesima koji doprinose zaštiti okoliša. Implementacija Strategije unutar sektora pozitivno utječe na sljedeće dimenzije: iskorištavanje prirodnih resursa, mjere za zaštitu okoliša te gospodarenje otpadom i upravljanje resursima.

Temeljne usluge su peti sektor o kojemu ovisi uspješnost implementacije koncepta pametnog razvoja. Temeljne usluge obuhvaćaju usluge koje su neophodne za razvoj nekog područja. U tome smislu obuhvaćaju sve osnovne usluge koje doprinose demografskoj obnovi područja. Negativni demografski trendovi prisutni su na razini većine područja Republike Hrvatske te moraju postati prioritet razvoja. Uzimajući upravo nedostatak temeljne infrastrukture, usluga, ali i kvalitetnih programa na ruralnom području Republike Hrvatske, postoji prilika za razvoj digitalnih tehnologija koje povećavaju dostupnost usluga, programa, odnosno infrastrukture, ali i doprinose njihovoj kvaliteti. Implementacija Strategije unutar sektora Temeljnih usluga tako pozitivno utječe na zdravstvenu i socijalnu zaštitu i prevenciju, sportski i kulturni sadržaj te dostupnost obrazovanja.

Održiv promet i mobilnost je posljednji sektor o kojem ovisi uspješnost implementacije strategije pametnog razvoja. Promet jest gospodarska djelatnost koja je usmjerena na prijevoz robe i ljudi te prijenos informacija s jednog mjesta na drugo. Promet je sačinjen od infrastrukture koja se dijeli na cestovnu, željezničku, zračnu i morsku, prijevozna sredstva koja podrazumijevaju cestovna vozila, željeznička vozila, zrakoplove, brodove, kao i tehnologiju i organizaciju. Digitalna tehnologija može unaprijediti održivost prometne infrastrukture kroz implementaciju digitalnih rješenja. U tome smislu digitalna tehnologija može pomoći kod operacionalizacije poslovnih procesa, integracije i komunikacije između različitih dionika u prometu, uvođenja ekoloških rješenja te smanjenja onečišćenja okoliša. Implementacija mjera i projekata Strategije unutar sektora Održivog prometa i mobilnosti pozitivno utječe na sljedeće dimenzije: lakoću dostupnosti i kretanja, dostupnu infrastrukturu, održiv i siguran prometni sustav te održiviji oblici prijevoza.

Pametna naselja/općine se baziraju na pametnom poslovanju i vođenju, te omogućavaju učinkovito upravljanje infrastrukturom, prirodnim resursima i stvaraju održiv gospodarski rast općine. U konačnici, cilj pametnih naselja je stvaranje bolje kvalitete života stanovnika te pružanje boljih usluga po mjeri svojih mještana. Korištenje IKT-a te integriranih pametnih rješenja pametne općine omogućavaju prikupljanje informacija i donošenje kvalitetnih i informiranih odluka sa svrhom poboljšanja infrastrukture i usluga. Uz pomoć IKT-a, postoje kontrolni sustavi za nadzor, upravljanje, prikupljanje podataka te njihovu analizu. Prikupljene informacije i umreženi sustavi omogućuju povećanu učinkovitost istih, optimizirano korištenje dostupnih resursa, smanjenje energetske troškova i smanjenje negativnog utjecaja na okoliš. Stupanj integracije IKT-a u se često smatra kriterijem kojim se pametna naselja ističu.

Sukladno s time se koncepti pametnih rješenja razlikuju, ovisno o razini razvoja naselja, spremnosti na promjene, postojećim resursima i težnjama mještana.

Iako postoje različiti pogledi na definiciju pametnog naselja, jasno je da pametno naselje usvaja nove tehnologije kako bi poboljšalo razinu učinkovitosti povezane s korištenjem funkcija postojeće infrastrukture.

Naredna slika najbolje prikazuje što sve zapravo pružaju pametna naselja i općine cjelokupnoj lokalnoj zajednici.

Slika 2 Što pružaju pametna naselja

Izvor: https://www.hzn.hr/UserDocsImages/slike/WSD%202017/HZN_Norme%20za%20pametne%20gradove%20u%20kontekstu%20primjene%20u%20hrvatskim%20gradovima_2017.pdf

Klimatske promjene, gospodarsko restrukturiranje, starenje stanovništva, pritisci na javne financije i brzi napredak tehnologije izazvale su zanimanje za pametan razvoj. S druge strane, digitalna rješenja po mjeri čovjeka otvaraju nove prilike poduzećima, potiču razvoj tehnologija, jačaju otvoreno i demokratsko društvo podupiru dinamično i održivo gospodarstvo, utječu na klimatske promjene i jačaju zelenu tranziciju.

1.3. USKLAĐENOST SA STRATEŠKIM DOKUMENTIMA

Ovo poglavlje obuhvaća pregled strateških dokumenata i inicijativa na međunarodnoj, nacionalnoj i regionalnoj razini vezanih za model pametnog razvoja. Prilikom pisanja Strategije pametnog razvoja vodilo se računa da je Strategija usklađena sa svim strateškim dokumentima više razine.

Europski zeleni plan predstavlja strategiju kojoj je cilj postići održivi razvoj područja Europske unije, odnosno integrirati ciljeve održivog razvoja Ujedinjenih naroda u središte djelovanja Europske unije. Europski zeleni plan je strategija razvoja Europske unije kojom se EU nastoji preobraziti u pravedno i prosperitetno društvo s modernim, resursno učinkovitim i konkurentnim gospodarstvom u kojem 2050. godine neće biti neto emisija stakleničkih plinova i u kojem gospodarski rast nije povezan s upotrebom resursa. Elementi zelenog plana obuhvaćaju:

- Veće klimatske ambicije EU za 2030.- i 2050.
- Opskrba čistom, cjenovno pristupačnom i sigurnom energijom
- Mobilizacija industrije za čisto i kružno gospodarstvo
- Izgradnja i obnova uz učinkovitu upotrebu energije i resursa
- Cilj nulte stope onečišćenja za netoksični okoliš
- Mobilizacija istraživanja i poticanje inovacija
- Očuvanje i obnova ekosustava i biološke raznolikosti
- Od „polja do stola“: pravedan i zdrav prehrambeni sustav koji je prihvatljiv za okoliš
- Brži prelazak na održivu i pametnu mobilnost

S obzirom kako Europski zeleni plan obuhvaća sve gospodarske sektore, predstavlja glavni strateški dokument za područje Europske unije s kojim trebaju biti usklađene sve druge strategije na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini.

Zajednička energetska i klimatska Strategija 2030. strategija je koja određuje političko usmjerenje vezano za energetska i klimatska sektor za razdoblje do 2030. godine. Strategijom je izrađen plan kojim će se osigurati sigurna, cjenovno dostupna i ekološki prihvatljiva energija koja se temelji na postojećoj energetska politici EU, strategiji energetska sigurnosti te okviru za energetska i klimatska politiku do 2030. godine. Ciljevi Strategije do 2030. godine su:

- smanjene emisija stakleničkih plinova za 40% u usporedbi s razinama izmjerenim 1990. godine;
- najmanje 27% potrošene energije treba biti generirano iz obnovljivih izvora;
- najmanje 27% ušteda u potrošnji energije u usporedbi s "business as usual" scenarijem.

Digitalna agenda za Europu prepoznaje važnost informacijskih i komunikacijskih tehnologija za ostvarivanje ciljeva EU. Digitalni program koji obuhvaća razdoblje do 2030. godine usmjeren je na dubinska promjena do kojih je došlo uvođenjem digitalnih tehnologija, na ključnu ulogu digitalnih usluga i tržišta te na nove tehnološke i geopolitičke ambicije EU-a. U tome smislu definirani su prioriteti: razvoj kvantnog računalstva, strategija lanca blokova i trgovinska politika koja se temelji na lancima blokova, antropocentrična i pouzdana umjetna inteligencija, poluvodiči (Europski akt o čipovima), digitalna suverenost, kibernetička sigurnost, gigabitna povezivost, 5G i 6G, europski podatkovni prostor i infrastruktura te postavljanje globalnih tehnoloških standarda. Također, navedenom strategijom postavljeni su ciljevi koje je potrebno ostvariti u sljedećem razdoblju:

- **vještine:** najmanje 80 % svih odraslih osoba ima osnovne digitalne vještine, na razini EU treba se postići zaposlenost minimalno 20 milijuna stručnjaka za informacijsko – komunikacijske tehnologije, među kojima bi trebalo biti više žena;
- **poduzeća:** najmanje 75 % poduzeća koristi usluge računalstva u oblaku, velikih količina podataka i umjetnu inteligenciju; više od 90 % malih i srednjih poduzeća u EU trebalo bi dosegnuti barem osnovnu razinu digitalnog intenziteta; broj jednoroga u EU trebao bi se udvostručiti;
- **infrastruktura:** sva kućanstva u EU imaju gigabitnu povezivost, a sva naseljena područja trebala bi biti pokrivena 5G mrežom; proizvodnja najsuvremenijih i održivih poluvodiča u Europi trebala bi činiti 20 % svjetske proizvodnje; u EU bi u upotrebi trebalo biti 10 000 klimatski neutralnih i iznimno sigurnih rubnih čvorova, a Europa bi trebala imati svoje prvo kvantno računalo;
- **javne usluge:** sve ključne javne usluge trebale bi biti dostupne na internetu; svi će građani imati pristup svojoj zdravstvenoj dokumentaciji u elektroničkom obliku, a 80 % građana trebala bi se koristiti rješenjem za digitalni identitet.

Digitalni kompas donesen je 2021. godine kao desetogodišnji pristup Europske unije usmjeren na digitalni razvoj. Digitalni se kompas sastoji od četiri glavne točke koje su usmjerene na digitalne ambicije:

- digitalizaciju javnih usluga
- digitalnu transformaciju poduzeća
- sigurnu, učinkovitu i održivu digitalnu infrastrukturu
- digitalno kvalificirane građane i visokokvalificirane stručnjake.

Zajednička poljoprivredna politika EU jedna je od najvažnijih politika koja se tiče ruralnog prostora, posebno u pogledu mehanizama djelovanja te mogućnosti financiranja ruralnog razvoja. Trenutačno je na snazi Zajednička poljoprivredna politika za razdoblje 2023. – 2027. godine. Ciljevi koji su postavljeni zajedničkom poljoprivrednom politikom:

- osiguravanje pravednog dohotka za poljoprivrednike
- povećanje konkurentnosti
- jačanje položaja poljoprivrednika u lancu opskrbe hranom
- borba protiv klimatskih promjena
- briga za okoliš
- očuvanje krajolika i biološke raznolikosti
- poticanje generacijske obnove
- dinamična ruralna područja
- zaštita kvalitete hrane i zdravlja
- poticanje znanja i inovacija.

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske krovni je strateški dokument na nacionalnoj razini kojim je postavljena vizija Hrvatske koja se želi postići: Hrvatska je u 2030. godini konkurentna, inovativna i sigurna zemlja prepoznatljivog identiteta i kulture, zemlja očuvanih resursa, kvalitetnih životnih uvjeta i jednakih prilika za sve. Strategijom su utvrđena četiri razvojna smjera: Održivo gospodarstvo, Jačanje otpornosti na krize, Zelena i digitalna tranzicija te Ravnomjeran regionalni razvoj.

Strategijom digitalne Hrvatske za razdoblje do 2032. godine teži se stvaranju regulatornog, investicijskog i poreznog okruženja koje djeluje poticajno na tehnološki razvoj i inovacije, ulaganje u digitalne kompetencije građana i povećanje broja stručnjaka u informacijsko – komunikacijskim tehnologijama te primjeni naprednih tehnologija u javnim i tržišnim djelatnostima. Strategijom su utvrđeni sljedeći strateški ciljevi:

- razvijeno i inovativno digitalno gospodarstvo
- digitalizirana javna uprava
- razvijene, dostupne i korištene mreže vrlo velikih kapaciteta
- razvijene digitalne kompetencije za život i rad u digitalno doba.

Nacionalni plan razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine kojim se definira dostupnost širokopojasnog pristupa s brzinama većim od 100 Mbit/s za sva kućanstva, gospodarske subjekte i javne korisnike na području RH. Ciljevi definirani Planom su sljedeći:

- uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta u kućanstva
- uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta za javne namjene
- uvođenje 5G mreža u urbana područja i uzduž glavnih kopnenih prometnih pravaca
- uvođenje 5G mreža u ruralna područja.

Ažuriranim Integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planom Republike Hrvatske za razdoblje od 2021. - 2030. definiran je cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova za Republiku Hrvatsku za 2030. godinu, povećanje udjela obnovljivih izvora energije u bruto neposrednoj potrošnji energije i energetska učinkovitost. Strategija je usmjerena na sljedeće dimenzije: Dekarbonizacija, Energetska učinkovitost, Energetska sigurnost, Unutarnje energetske tržište te Istraživanje, inovacije i konkurentnost.

Provedbeni program općine Donja Voća 2022. – 2025. je kratkoročan akt strateškog planiranja koji opisuje i osigurava postizanje ciljeva iz srednjoročnih akata strateškog planiranja te ih povezuje s proračunom, a donosi se za vrijeme trajanja mandata izvršnog tijela Općine. Provedbenim programom utvrđena je Vizija općine Donja Voća te su definirani prioriteti djelovanja kojima se nastoji postići navedena vizija:

- PRIORITET 1. Stvaranje poticajnog okruženja za razvoj održivog gospodarstva temeljenog na potencijalima u turizmu, kulturi i poljoprivredi
- PRIORITET 2. Unapređenje kvalitete života i osiguranje ravnomjerne dostupnosti društvene infrastrukture i javnih usluga
- PRIORITET 3. Razvoj održivog komunalnog sustava i sprečavanje rizika

1.4. USKLAĐENOST SA ZAKONSKIM ODREDBAMA

U ovom poglavlju navode se svi relevantni Zakoni koji su vezani za područje pametnog razvoja.

Temeljni zakoni koji se odnose na sadržajnu dimenziju Strategije pametnog razvoja podrazumijevaju:

Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14, 123/17, 118/18). Navedenim Zakonom uređuju se ciljevi i načela upravljanja regionalnim razvojem Republike Hrvatske, planski dokumenti politike regionalnog razvoja, tijela nadležna za upravljanje regionalnim razvojem, ocjenjivanje stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, način utvrđivanja urbanih i potpomognutih područja, poticanje razvoja potpomognutih područja, provedba, praćenje i izvještavanje o provedbi politike regionalnog razvoja u svrhu što učinkovitijeg korištenja fondova EU.

Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20). Zakonom se uređuju jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, njihov djelokrug i

ustrojstvo, način rada njihovih tijela, nadzor nad njihovim aktima i radom te druga pitanja od značenja za njihov rad.

Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23). Zakonom se uređuje sustav prostornog uređenja: ciljevi, načela i subjekti prostornog uređenja, praćenje stanja u prostoru i području prostornog uređenja, uvjeti planiranja prostora, donošenje Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske, prostorni planovi uključujući njihovu izradu i postupak donošenja, provedba prostornih planova, uređenje građevinskog zemljišta, imovinski instituti uređenja građevinskog zemljišta i nadzor.

Zakon o sustavu državne uprave (NN 66/19). Zakonom se uređuje sustav državne uprave te opća pravila o ovlaštenjima za donošenje podzakonskih propisa za provedbu zakona i privremenih interventnih mjera.

Zakon o državnoj informacijskoj infrastrukturi (NN 92/14). Zakonom se utvrđuju prava, obveze i odgovornosti nadležnih tijela javnog sektora vezano za uspostavu, razvoj i upravljanje sustavom državne informacijske infrastrukture, uspostavljanje i upravljanje sustavom javnih registara i uvjeti koje državna informacijska infrastruktura mora osigurati u odnosu na javne registre, kao i korištenje zajedničke osnovice za sigurnu razmjenu podataka unutar sustava državne informacijske infrastrukture, zajedničkog sustava identifikacije i autentifikacije, jedinstvene točke interakcije s građanima i drugim korisnicima.

1.5. ŠTO DONOSI LOKALNOJ ZAJEDNICI

Općinska uprava na čelu s načelnicom Sanjom Kočet, nastoji iskoristiti sve financijske mogućnosti koje im pružaju razni europski, državni, i lokalni izvori financiranja, kako bi stvorili što bolje okruženje za život svojih stanovnika, zadržali postojeće, ali jednako tako otvorili prostor za privlačenje novih stanovnika općine Donja Voća.

Neki bi rekli da je razvoj u smjeru pametne općine rezerviran samo za velike sredine, što nije točno. I male sredine kako u Hrvatskoj, tako i u Europskoj uniji, koriste pametne tehnologije da bi svojim građanima i poduzetnicima učinili život lakšim i jeftinijim.

Učinkovitije upravljanje općinskim uslugama, što se postiže pametnim rješenjima, ubrzava procese, smanjuje troškove poslovanja, štedi energiju, osigurava optimalnu kvalitetu zraka i vode itd.

Najvažnije je stoga, da se Strategijom pametne općine ciljaju one mjere koje mogu biti najviše od koristi stanovnicima, poduzetnicima, turistima i svima onima koji će u budućnosti izabrati općinu Donja Voća, za svoju novu životnu sredinu.

Zadržati postojeće stanovnike, ali i privući nove u Voću, podrazumijeva stvoriti što bolje uvjete za život stanovništva i u tom dijelu iskoristiti sve prednosti koje donosi digitalna era. Korištenje novih tehnologija omogućava građanima i poduzetnicima brže i lakše rješavanje administrativnih poslova s općinskom upravom i komunalnim poduzećem osigurava veću dostupnost potrebnih informacija, štedi novac i vrijeme, kako građanima i poduzetnicima, tako i samoj općini.

Uz digitalizaciju, poseban naglasak stavljen je na zaštitu okoliša. Europska unija zadnjih nekoliko godina donijela je nekoliko strateških dokumenata koji stavljaju u prvi plan zaštitu okoliša, odnosno klimatsko djelovanje, koje ide u smjeru smanjenja stakleničkih plinova i razvoja zelene energije. Hrvatska kao mala zemlja, bogata prirodnim resursima, posebno mora

paziti na taj dio. Budući da svaki razvoj uz pozitivne strane, ima i one negativne, posebno kada je u pitanju onečišćenje zraka i okoliša, općina Donja Voća mora imati predviđene mjere kojima će pravovremeno djelovati.

Sve mjere obuhvaćaju građane, javni sektor, civilni sektor, privatni sektor, edukacijske ustanove i lokalnu upravu.

Zbog svega prije navedenog, nužno je osigurati razvoj općine Donja Voća u smjeru pametne općine, u skladu s financijskim i kadrovskim mogućnostima. Iz toga razloga krenulo se s izradom Strategije razvoja pametne općine Donja Voća za razdoblje 2024-2028. godina, kako bi se u budućnosti moglo bolje upravljati s postojećim resursima, a koristeći ciljano sve izvore financiranja koji će biti dostupni općini Donja Voća u narednom periodu.

Digitalizacijom općinske uprave, lokalna zajednica i investitori će imati sve potrebne podatke na web stranici općine, a građani će digitalnim putem moći komunicirati s općinskom upravom, rješavati administrativne probleme umjesto da vrijeme troše čekajući pred vratima općinskih ureda. Ukoliko općina Donja Voća razvije sve potencijale koje ima u planu, ima potencijala postati energetski samoodrživa općina.

Strategija je postavljena kroz 5 strateških ciljeva i 28 aktivnosti/prioriteta, te su svi usklađeni sa strateškim dokumentima Republike Hrvatske, strateškim dokumentima općine Donja Voća kao i dokumentima Europske unije.

Svako od predviđenih rješenja, dovest će do kvalitetnijeg života stanovnika općine Donja Voća, većih ušteda, smanjenja štetnih plinova i zaštite okoliša.

2. ANALIZA STANJA

Razvoj pametnih jedinica lokalne samouprave u Hrvatskoj u zadnjih desetak godina je vidljiv kod sve većeg broja općina i gradova, otkako je važnost digitalizacije došla u prvi plan. Sve više općina implementira pametna rješenja u svakodnevni život i funkcioniranje lokalne uprave. Svaki razvoj pametne općine važno je uravnotežiti između želja, stvarnih potreba i financijskih mogućnosti općine.

Rastući broj implementiranih pametnih rješenja, zadnjih desetak godina, ukazuje na značajna promišljanja o različitim rješenjima koja bi se mogla kreirati ili prilagoditi svojoj veličini i implementirati u svoju svakodnevicu kako bi život građana postao kvalitetniji i jednostavniji i kako bi im se pružila podrška u izazovima današnjice.

Na temelju pregleda trenutnog stanja postavljaju se ciljevi i određuju strateška područja budućeg razvoja općine Donja Voća kao pametne općine te se za svako strateško područje definiraju prioritetne mjere i aktivnosti koje je potrebno provesti.

Izvršena je i analiza dosadašnjeg razvoja pametnih općina, kako u Republici Hrvatskoj, tako i Europskoj uniji, kako bismo na dobroj praksi drugih sredina, gradili strateški smjer razvoja općine Donja Voća. Prilikom izrade Strategije, analizirana su sva područja života u općini, u pogledu primjene tehnoloških rješenja i digitalnih sustava i njihove trenutne razine implementacije.

Strategija je fleksibilan razvojni dokument koji se bazira na podacima i navedenim analizama. Cilj ovog dokumenta je predložiti konkretne mjere i projekte čijim se ostvarivanjem u navedenom periodu općina usmjerava prema realizaciji koncepta pametnog naselja.

Bitno je također istaknuti da ovaj razvojni dokument služi kao temelj za usmjereno djelovanje prema promjeni. Stoga se ovdje ne navode aktivnosti održavanja stanja infrastrukture i institucija koje će se nastaviti provoditi na način na koji to općina već čini, nego ona ključna područja u kojima općina treba i može napraviti pomake, kako bi ostvarila svoju razvojnu viziju prema pametnom naselju.

Kroz sve ove analize utvrđena je zrelost općine za usvajanje novih tehnologija i digitalnu transformaciju, kako bi općina Donja Voća do 2028. godine u punom smislu postala tehnološki i digitalno razvijena pametna općina .

2.1. PROSTORNE I PRIRODNE ZNAČAJKE

Općina Donja Voća je samostalna u odlučivanju u poslovima iz samoupravnog djelokruga u skladu s Ustavom Republike Hrvatske i zakonima te podliježe samo nadzoru zakonitosti rada i akata tijela općine.

Sukladno članku 14. Statuta općine Donja Voća, općina u samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju prava građana a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, i to osobito poslove koji se odnose na:

- uređenje naselja i stanovanje
- prostorno i urbanističko planiranje
- komunalno gospodarstvo

- brigu o djeci
- socijalnu skrb
- primarnu zdravstvenu zaštitu
- odgoj i osnovno obrazovanje
- kulturu, tjelesnu kulturu i sport
- zaštitu potrošača
- zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša
- protupožarnu zaštitu i civilnu zaštitu
- promet na svom području
- održavanje nerazvrstanih cesta
- ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

Općina obavlja poslove iz samoupravnog djelokruga sukladno posebnim zakonima, a sadržaj i način obavljanja poslova iz samoupravnog djelokruga detaljnije se uređuje odlukama općinskog vijeća i općinskog načelnika u skladu sa zakonom.

Općina Donja Voća u trenutku donošenja Projektnog programa općine Donja Voća broji tri zaposlenice na poslovima uprave (načelnica, pročelnica, i administrativna tajnica). Dvije su zaposlenice sa VSS dok je jedna sa SSS. Žene su zastupljene sa 100%, u nastavku je organizacijska struktura upravnih tijela općine Donja Voća.

2.1.1. LOKACIJA

Općina Donja Voća jedna je od 22 općine i 6 gradova u sastavu Varaždinske županije. Smještena je u njenom sjeverozapadnom dijelu. Sa zapadne strane graniči s Republikom Slovenijom (čime ulazi u sastav pograničnih općina). Općina Donja Voća svojom veličinom spada u srednje velike teritorijalne jedinice, tj. ako se izuzmu gradovi, jedanaesta je po veličini općina Varaždinske županije. U sastavu općine 8 je naselja:

- Budinščak,
- Donja Voća,
- Fotez Breg,
- Gornja Voća,
- Jelovec Voćanski,
- Plitvica Voćanska,
- Rijeka Voćanska,
- Slivarsko

Sjedište općine je istoimeno naselje Donja Voća. Prema veličini teritorija (površini) najveće naselje u općini je Donja Voća, a zatim redom slijede: Gornja Voća, Rijeka Voćanska, Slivarsko, Jelovec Voćanski, Budinščak, Plitvica Voćanska i Fotez Breg kao najmanje naselje.

Prometna povezanost Općine Donja Voća s važnijim središtima pa i susjednim prostorima, nije na zadovoljavajućoj razini. Njome ne prolazi niti jedan značajniji prometni pravac koji bi imao veće značenje za šire područje (na području općine nema niti jedne državne ceste).

Općina je smještena najbliže gradu Ivancu. Mreža županijskih i lokalnih cesta je relativno gusta, ali je niskog standarda i slabe kvalitete.

Zbog reljefa i ruralne i raštrkane tipologije izgradnje u prostoru Općine dijelom postoje i naglašene poteškoće u prometnom povezivanju naselja ili izdvojenih dijelova naselja, naročito zimi.

Slika 3 Položaj općine Donja Voća u Varaždinskoj županiji
Izvor: Izvadak iz karata Varaždinske županije

Ako se promatra geografska lociranost naselja, na grebenima brežuljaka vidljivi su zaselci, a također i potezi kuća za odmor. Na padinama se nalaze vinogradi, voćnjaci, oranice, vrtovi i šumarci.

2.1.2. PRIRODNE ZNAČAJKE

Na krajobraz općine Voća utjecale su društvene i gospodarske promjene, deagrarizacija, procesi urbanizacije (širenje naselja, izgradnja kuća za odmor), promjene u poljodjelskoj proizvodnji (prenamjena površina, sitna parcelacija i individualna voćarsko-vinogradarska proizvodnja za vlastite potrebe), korištenje resursa (sječa šuma) i infrastrukturni zahvati (izgradnja cesta, regulacija potoka sa sječom visoke vegetacije), te ostali zahvati u prostoru.

S obzirom na način korištenja prostora i stupanj antropogenih promjena, područje općine može se smatrati kultiviranim krajobrazom s pretežito ruralnom strukturom koja u velikoj mjeri sadrži prirodne elemente.

Morfološki područje općine Donja Voća predstavlja brežuljke odnosno pobrđe izrazito diseciranog i dinamičnog reljefa. Brežuljci su ispresijecani nizom potočnih dolina, od kojih se ističu potoci Voća, Rakovnik i Reka.

Područje općine može se, s obzirom na specifičnosti i promjene pedološkog pokrova, topografije, hidrologije i vegetacije podijeliti u nekoliko osnovnih fiziografskih jedinica: dolina Voće s nekoliko manjih potočnih dolina, brežuljkasti predjeli i brdski vršni predio.

Na području općine prisutne su tekućice i izvori. Gotovo svi vodotoci pripadaju slivu Bednje, dok površinski vrlo mali krajnji istočni dio općine čini sliv Plitvice. Najznačajniji pritoci Bednje su potoci Voća, Rakovnik i Reka. Svi ostali vodotoci su manji brdski pritoci s Maceljskog gorja. Brdski vodotoci gornjeg sliva Bednje raspolažu znatnom količinom voda. Podataka o kvaliteti voda na vodotocima na području općine nema. Može se pretpostaviti da kvaliteta voda nije značajnije narušena jer nema većih izvora zagađenja.

Na području općine nalaze se šume introducirane alohtone četinjače koje su se više ili manje prilagodile novim staništima. To su ariš, obična smreka, američki borovac, obični bor, i duglazija. Najznačajnije komplekse šuma kvalitativno predstavljaju autohtone šume hrasta kitnjaka i bukve. Šume nižih dijelova (ravnicu i prigorje) pripadaju zajednici običnog graba. Šume bukve su rasprostranjene na sjevernim padinama.

Od zaštićene graditeljske baštine na području općine nalaze se župna crkva Sv. Martina iz 18. stoljeća i kapela Sv. Tome i Izidora, obje u naselju Donja Voća te kuća s mlinom i okućnicom u naselju Rijeka Voćanska. Tradicionalna etno kuća „Zagorska hiža“ prizemna je stambena kuća izgrađena 1917. godine od blata i slame, te predstavlja turističku atrakciju s mogućnošću virtualnog razgledavanja i prikaza tradicionalnog dijalekta i života.

Prepoznatljivosti općine doprinosi spilja Vindija, koja spada u najznačajnija arheološka i paleontološka nalazišta Hrvatske, te je zaštićeni spomenik prirode. Spilja Vindija je svjetski poznat paleontološki i paleoantropološki lokalitet, gdje je otkriven veći broj ostataka neandertalaca što je odredilo Vindiju kao drugo (uz Krapinu) najbogatije nalazište neandertalca u južnoj Europi.

2.2. DEMOGRAFSKE ZNAČAJKE

Prema rezultatima popisa iz 2021. godine na području općine Donja Voća živi 2.030 stanovnika od kojih se 99% izjasnilo da su Hrvati i 92% da su katolici. Najveći dio stanovništva ima osnovno i srednjoškolsko obrazovanje, dok je više ili visokoobrazovanih 135 stanovnika općine. Od 2.030 stanovnika, muškaraca je 1.056, a žena 974. Gustoća naseljenosti općine od 68,5 st/km² znatno je niža od prosjeka Varaždinske županije (139,42 st/km²).

Ukupan broj stanova 2021. na području općine iznosi 1187 što iznosi 1,55 % u odnosu na Županiju (76 596 stanova), dok kućanstava ima 807 što iznosi 1,45 % u odnosu na Županiju (55.483 domaćinstva), s prosječnim brojem članova kućanstva od 3,03.

Prema podacima DZS-a, prirodno kretanje stanovništva općine Donja Voća od 2012. do 2021. godine u konstantnom je negativnom vitalnom indeksu. Depopulacija je izražena, s padom nataliteta i povećanjem starosne strukture stanovništva.

ODGOJ I OBRAZOVANJE

Problem općine Donja Voća u području predškolskog obrazovanja je nepostojanje adekvatnog prostora za ostvarivanje organizirane njege, odgoja, obrazovanja i zaštite djece do polaska u školu. **To je razlog zbog kojeg djeca s područja općine Donja Voća u dječje vrtiće odlaze u pet različitih dječjih vrtića u susjednim mjestima.** Ovo se negativno odražava na ostanak mladih obitelji u općini te se projektom rekonstrukcije prostora u Područnoj školi Antuna Gustava Matoša u naselju Gornja Voća za dječji vrtić želi povećati standard odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi u općini, a obiteljima povećati kvalitetu života u općini.

Obvezni predškolski program provodi se u prostorima osnovne škole, a program provodi Dječji vrtić „Čarolija“ Maruševac. Općina Donja Voća trenutno sufinancira cijenu smještaja u dječje vrtiće za djecu sa područja općine koji polaze programe u vrtićima na području susjednih gradova i općina, program male škole te program potpore za djecu koja ne pohađaju dječji vrtić.

Općina Donja Voća u siječnju 2022. godine započinje s provedbom projekta „(ZA)najljepše doba – vrtičko doba“ Europskog socijalnog fonda kroz Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. godine, koji nastavlja s unapređenjem usluga za djecu u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja te će omogućiti provedbu predškolskog odgojnog programa za djecu od 1 do 7 godina u poslijepodnevnom vremenu (produženi boravak) kroz osam neformalnih programa u dva opremljena i prilagođena vrtića.

Na području općine djelatnost osnovnog školstva provodi se u okviru Osnovne škole Andrije Kačića Miošića u naselju Donja Voća i Područne osnovne škole Antuna Gustava Matoša u naselju Gornja Voća.

Školu u naselju Donja Voća pohađaju djeca s područja naselja: Donja Voća, Slivarsko, Plitvica Voćanska i Fotez Breg, a u Gornjoj Voći iz naselja: Gornja Voća, Budinščak, Jelovec Voćanski i Rijeka Voćanska, te dijela naselja Križanče iz susjedne općine Cestica.

Programom Školska djeca za 2022. - 2025. godinu raspoređena su sredstva za potrebe školske djece u vidu sufinanciranja školskih udžbenika, sufinanciranja škole plivanja i sufinanciranje školskih projekata i dječjih darova. Općina uvodi novu mjeru, stipendije studentima s područja općine Donja Voća.

Sportske dvorane u sklopu škole nema u niti jednoj školskoj zgradi, već se nastava TZK provodi u učionici. Uz obje škole postoje igrališta za odvijanje nastave TZK na otvorenom, što ovisi o vremenskim prilikama.

ZDRAVSTVO I SOCIJALNA SKRB

U sklopu Doma zdravlja Ivanec, na području općine djeluje ambulanta Donja Voća sa sektorskom ambulantom Gornja Voća, pružajući usluge liječnika opće obiteljske medicine. Prema podacima HZZO-a, ugovoren je i potreban jedan tim za navedenu djelatnost. Za bolničke usluge, kao i usluge Zavoda za javno zdravstvo Varaždinske županije (za potrebe sekundarne razine zdravstvene zaštite, te preventivne i sanitarne zaštite) stanovnici općine trebaju odlaziti u Varaždin ili druge specijalne bolnice na području Županije.

U općini djeluje jedna ordinacija dentalne medicine, te je prema podacima HZZO-a taj tim dovoljan za kvalitetnu provedbu dentalne zaštite stanovništva općine Donja Voća. Na području općine ne postoji niti jedna ustanova socijalne skrbi.

Kroz program Javne potrebe u socijalnoj skrbi, općina Donja Voća financijski podupire tri projekta: Humanitarni program Crvenog križa, Potpore za socijalno ugrožene stanovnike i EU projekt „Zaželi“.

Kroz program potpora mladim obiteljima a kao mjera za ostanak mladih obitelji u općini, i u narednom razdoblju do 2025. godine se planira pružati Potpora mladim obiteljima kod gradnje i adaptacije kuće, te donirati sredstva za novorođenu djecu. **Cilj ovog Programa je podizanje razine kvalitete života i sprječavanje iseljavanja mladih obitelji s područja općine Donja Voća.**

KULTURA

Programom promicanja kulture i razvoja kulturne baštine za razdoblje 2022. – 2025. godine utvrđuju se aktivnosti usmjerene zaštitu kulturne baštine i održivo korištenje kulturne baštine za razvoj općine Donja Voća u revitalizaciji prostora i lokaliteta spilje Vindija, uređenjem zelene površine s dječjim igralištem i uređenjem platoa te izgradnjom sanitarnog čvora.

Navedene su aktivnosti nužno potrebne da se spilja Vindija, nacionalno blago i zaštićeno kulturno dobro i spomenik prirode, zaštiti od daljnje devastacije.

Programu promicanja kulture također su planirane aktivnosti rekonstrukcije zgrade za galeriju Slavka Stolnika te rekonstrukcije i uređenje trga ispred galerije Stolnik, te njihovo tematsko povezivanje. Planira se veći angažman udruga koje se bave kulturom i bolja promocija kulturnih i turističkih sadržaja od strane Turističke zajednice Varaždinske županije.

Od zaštićene graditeljske baštine na području općine nalaze se župna crkva Sv. Martina iz 18. stoljeća i kapela Sv. Tome i Izidora, obje u naselju Donja Voća, te kuća s mlinom i okućnicom. Od vjerskih objekata u općini postoje još kapela Svetog Tome i Izidora uz općinsko groblje u Donjoj Voći, te kapela Svetog Ivana u Gornjoj Voći.

Kulturnim i sakralnim objektima potrebna je obnova. Tradicionalna graditeljska baština na području općine zastupljena je s većim brojem stambenih i gospodarskih građevina od kojih ih je nekolicina sačuvana u izvornom obliku, obnovljena i održavana odnosno u njima se i nadalje boravi. Neke od građevina su u lošem stanju jer su zapuštene ili napuštene dok većine građevina više nema pa je tendencija nestajanja ruralne arhitekture sve prisutnija.

SPORT

U općini Donja Voća nalazi se pet sportskih igrališta: NK Vindija, Odbojkaško društvo „Zvira“, Sportski park hrvatskih branitelja „Martani“, Stolniki te Plitvica Voćanska. **Svi navedeni tereni zahtijevaju dodatna ulaganja u njihovu obnovu.** Niti jedno igralište nije natkriveno što predstavlja problem u organizaciji sportskih treninga, natjecanja i aktivnosti tokom cijele godine, što je demotivirajuće za djecu koja se bave sportom, aktivne sportaše i sportaše amatere.

Postoji potreba da se obnovi i modernizira stadion NK Vindija i to uređenjem sportskih terena, izgradnjom tribina za gledatelje, pomoćnih terena i sadržaja za sportaše, obnova je u planu 2025. godine.

Općina provodi Program razvoja sporta i rekreacije, kojemu je cilj osigurati sportsku infrastrukturu i omogućiti bavljenje tjelesnom aktivnošću što većem broju djece, mladeži i mještana, radi unapređenja zdravlja i rekreacije te postizanja sportskih postignuća sportaša s područja općine Donja Voća.

Od pet dječjih igrališta, čak četiri zahtijevaju obnovu te je izražena potreba za još barem četiri dječja igrališta na području općine. Izgradnja sportske dvorane važna je za razvoj općine Donja Voća jer su dvorane, osim mjesta za treniranje i sportske manifestacije, ujedno i mjesta okupljanja i društvenih zbivanja. Nova dvorana omogućit će odvijanje sportskih aktivnosti u zatvorenom prostoru i podići će kvalitetu javnog života općine i u konačnici omogućiti uvjete za ostanak mladih obitelji u općini Donja Voća.

CIVILNO DRUŠTVO

Na području općine Donja Voća registrirano je 11 udruga civilnog društva. Udruge djeluju u području zaštite od požara, kulture i očuvanja običaja, gospodarstva, sporta, brige o starijim osobama i lovstva.

Općina podržava provedbu programa i projekata ustanova, udruga i drugih organizacija civilnog društva putem donacija. Općina potiče udruge na razvoj programa i projekata te surađuje s njima na provedbi istih, a s posebnim fokusom na programe i projekte koji su financirani sredstvima europskih i nacionalnih fondova. U narednom razdoblju planirano je podupiranje rada udruga za zaštitu prirode i životinja, sportskih udruga, udruga u području kulture, programima vjerskih zajednica, udrugama za treću životnu dob, udrugama socijalne skrbi te udrugama branitelja.

RAZVOJ UČINKOVITOG SUSTAVA PROTUPOŽARNE I CIVILNE ZAŠTITE

Na području općine Donja Voća djeluje Dobrovoljno vatrogasno društvo Donja Voća. Ukupno raspolaže sa 35 operativno osposobljenih i uvježbanih vatrogasaca, odnosno ukupno 65 osposobljenih pripadnika vatrogastva. **Oprema DVD-a Donja Voća većinom je zastarjela te će se trebati nabaviti nova oprema.** U provođenju aktivnosti zaštite i spašavanja prvenstveno se angažiraju pravne osobe, službe i udruge koje su u okviru svoje djelatnosti bave određenim vidovima zaštite i spašavanja sa ljudstvom i materijalno-tehničkim sredstvima i opremom.

Programi civilne zaštite i HGSS-a odnose se na aktivnosti usmjerene na spremno djelovanje u ostvarivanju zaštite i spašavanja ljudi, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša u velikim nesrećama i katastrofama.

2.3. GOSPODARSKE ZNAČAJKE

2.3.1. PODUZETNIŠTVO I POSLOVNA INFRASTRUKTURA

U općini Donja Voća ne postoji poslovna zona, no aktivno djeluje 45 gospodarskih subjekata. Zaposlenih na području općine godine 2023. bilo je 88.

Prema Analizi financijskih rezultata poslovanja poduzetnika Donje Voće u 2023. godini ostvaren je ukupni prihod od 3,9 milijuna EUR te je dobit iznosila 270 tisuća EUR.

Temeljem uvida u obrtni registar na području općine Donja Voća aktivno je 19 obrta.

2.3.2. POLJOPRIVREDA

Prema evidenciji Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju na području općine Donja Voća upisano je 145 obiteljskih gospodarstava, 14 samo-opskrbnih poljoprivrednih gospodarstava, 2 trgovačka društva te nije upisana niti jedna zadruga. Ukupan zbroj pravnih osoba je 161 no taj broj je u kontinuiranom padu.

Obiteljska poljoprivredna gospodarstva registrirana su u najvećem broju sa samo jednim članom ili niti jednim članom. Prema dobi nositelja odgovorne osobe obiteljskih gospodarstava,

obrta, samo-opskrbnih poljoprivrednih gospodarstava i trgovačkih društava, najviše je nositelja u dobi od 65+ godina.

Prema brojnom stanju stoke iz Upisnika najveći broj stoke odnosi se na goveda i koze.

Prema upotrebi zemljišta, a temeljem evidencije iz ARKOD baze podataka najveći zemljišta je pod oranicama (207,20 ha), slijede livade (157,10 ha), vinogradi (27,02 ha), voćnjaci (21,09 ha), pašnjaci, ostalo zemljište i iskrčeni vinogradi.

Programom razvoja poljoprivrede i poduzetništva utvrđuju se aktivnosti usmjerene na razvoj. Cilj Programa je potpora malim seoskim gospodarstvima i stimuliranje domaćinstava na području općine Donja Voća da se bave poljoprivredom. Također je prepoznata potreba za poticanjem razvoja malog i srednjeg poduzetništva, stoga su sredstva za potrebe razvoja poljoprivrede i malog i srednjeg poduzetništva osigurana Proračunom općine Donja Voća za 2022. -2025. godinu i to kroz Bespovratne potpore u poljoprivrednom sektoru, Bespovratne potpore za razvoj turističkog sektora (za unapređenje usluga u turizmu i za otvaranje smještajnih kapaciteta), te Bespovratne potpore u poduzetništvu. Subvencioniranje je namijenjeno trgovačkim društvima, zadrugama, poljoprivrednicima i obrtnicima izvan javnog sektora.

2.3.3. TURIZAM

Na području općine postoje tri kuće za odmor koje reprezentiraju tradicionalnu autohtonu građevinu voćanskog kraja: Siniša Cerovčec, Kuća za odmor Grga i Kuća za odmor s pričom Domus Antiqua koja je prošla certificiranje i postala dio projekta TZ Varaždinske županije „Kuća za odmor s pričom“.

U općini Donja Voća ukupno je registrirano 7 kreveta i 4 pomoćna kreveta u 3 spomenute kuće, drugih turističkih kapaciteta u općini nema.

Turistička kretanja najvećim dijelom predstavljaju izletnički turizam, stoga se ponuda usluga svodi na gastronomiju, biciklizam i etnografsku baštinu. Općina Donja Voća je prepoznala svoje cikloturističke potencijale i sustavno se razvija u manifestacijsku i izletničku biciklističku destinaciju.

Razvoju turizma na području općine doprinosi spilja Vindija, koja spada u najznačajnija arheološka i paleontološka nalazišta Hrvatske, te je zaštićeni spomenik prirode. Sa željom da se digitalnom tehnologijom približi modernom izletniku i unaprijedi doživljaj posjetitelja ovog arheološkog lokaliteta, razvijena je aplikacija proširene stvarnosti „Prehistory Adventure“.

Tradicionalna etno kuća „Zagorska hiža“ prizemna je stambena kuća izgrađena 1917. godine od blata i slame, te predstavlja turističku atrakciju s mogućnošću virtualnog razgledavanja i prikaza tradicionalnog dijalekta i života.

Postoji potreba za poticanjem pristupa mreži lokalnih cesta i puteva u rekreacijske, sportske i turističke svrhe. Tako je planiran razvoj tematskih staza kroz općinu Donja Voća, s naglaskom na biciklističke, pješačke i planinarske.

Također postoji ideja za otvaranjem Interpretacijskog centra koji bi objedinio važne znamenitosti i informacije o atrakcijama i znamenitostima općine Donja Voća, te predstavljao centar kulturne, povijesne i etnološke baštine lokalnom stanovništvu i posjetiteljima. Svrha i razlog za otvaranjem Interpretacijskog centra je održivo korištenje prirodne baštine s ciljem doprinosa društveno – gospodarskom razvoju općine Donja Voća kroz uspostavu suvremenog

i opremljenog Interpretacijskog centra s pomno razrađenim interpretacijskim i edukacijskim programima za različite ciljne skupine tijekom cijele godine.

Pokrenuta je inicijativa za osnivanje Turističke zajednice više općina koje utvrđuju zajednički interes u razvoju turizma i povezivanju turističkih ponuda a obuhvaća područje općine Cestica, općine Donja Voća, općine Klenovnik, općine Maruševac, općine Petrijanec i općine Vinica, sa svrhom promoviranja ruralnog života i prirodno-kulturne baštine tog kraja.

Osnivanjem Turističke zajednice želi se omogućiti razvoj turistički prepoznatljivih proizvoda koji proizlaze iz tradicijskih i prirodnih resursa te pozicioniranje ovog dijela Hrvatskog zagorja kao prepoznatljive turističke destinacije lokalnog karaktera.

2.4. KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

Općina Donja Voća, kako je već ranije navedeno, nema dobar prometni položaj, a prometna povezanost s važnijim središtima, pa i susjednim prostorima, nije zadovoljavajuća. Općina je najbliža gradu Ivancu, prometnom središtu i sjedištu bivše općine, s kojim je povezana županijskom cestom ŽC 2101. Mreža županijskih i lokalnih cesta je relativno gusta, ali je niskog standarda i slabe kvalitete.

Na području općine nalazi se ukupno 199 km nerazvrstanih cesta. Postoji potreba za sanacijom klizišta na području općine te izgradnjom rotora u centru Donje Voće.

Na području općine Donja Voća postoji groblje i grobna kuća. Trgovačko društvo IVKOM d.d. za komunalne poslove iz Ivanca upravlja grobljem na području općine Donja Voća, sukladno aktu općine Donja Voća kojim se uređuju groblja.

Sustav vodoopskrbe općini Donja Voća pružaju VARKOM dioničko društvo za opskrbu vodom i odvodnju otpadnih voda iz Varaždina te tvrtka IVKOM d. d. iz Ivanca. Kompletna vodoopskrba nije osigurana u naseljima: Gornja Voća, Bundinščak, Jelovec Voćanski i Rijeka Voćanska. Radi se o pojedinim zaseocima u navedenim naseljima, no postoje i kućanstva u Donjoj Voći koja nemaju priključak na vodovodnu mrežu. U ostalim naseljima u srednjoročnom razdoblju očekuje se potreba izmjene vodoopskrbnih cijevi zbog smanjenja gubitka vode.

Problematika odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području općine Donja Voća dosad nije sustavno rješavana (kanalizacije i priključaka nema). Samo je za mali dio naselja Donja Voća postavljena kanalizacija za odvod fekalnih voda u potok Voću (škola, školski stanovi, trgovina, zdravstvena stanica i nekoliko domaćinstava).

Na području općine Donja Voća distributer za obavljanje djelatnosti električne energije je HEP Operator distribucijskog sustava d.o.o. – Elektra Varaždin. Područje općine ni u jednom svom dijelu za sada nije plinificirano, mada je općina Donja Voća zajednički s općinom Klenovnik financirala izgradnju glavnog plinskog voda od mjerne stanice u Ivancu do točke razdvajanja u Lipovniku. Pri tome je položen glavni plinski vod većeg promjera kako bi se mogle zadovoljiti buduće potrebe stanovništva obiju općina, kao i daljnja samostalna gradnja plinske razvodne mreže na voćanskom području, gdje bi prva etapa radova na izgradnji plinske mreže u općini podrazumijevala izgradnju iste do naselja Donja Voća (što je za sada jedino ekonomski opravdano). Stanovništvo općine za energente grijanja koristi drva za ogrjev, lož ulje i u najmanjem postotku struju.

Na području općine Donja Voća miješani komunalni otpad, staklo, papir, plastiku i glomazni otpad sakuplja, prevozi i zbrinjava tvrtka IVKOM d. d. iz Ivanca Ivanec u čijem su vlasništvu

reciklažna dvorišta u naseljima Ivanec i Jerovec. Sveukupno 480 kućanstva i 18 pravnih osoba korisnici su usluga zbrinjavanja otpada. Na području općine Donja Voća ne postoje građevine i uređaji za gospodarenje otpadom niti službena odlagališta. Također nema ni postavljenih eko otoka za odvojeno skupljanje papira, stakla i plastike, već su po domaćinstvima podijeljene vreće u koje se sortiraju pojedine vrste otpada i kao takve se predaju ovlaštenom sakupljaču.

Iako je Planom gospodarenja otpadom općine Donja Voća za razdoblje od 2018. do 2023. godine utvrđeno da ne postoje divlja odlagališta odbačenog otpada na području općine, realno stanje ukazuje da postoje neslužbena odlagališta po šumama i zabačenim dijelovima, koja je potrebno evidentirati i sanirati.

Od 807 kućanstva na području općine, 339 ih posjeduje računalo (453 ne posjeduje), te je samo 279 kućanstva povezano na internet (512 nije povezano). Pri brzini od 2 do 10 Mbit/s pristup ima 201 kućanstvo, 10 do 30 Mbit/s 55 kućanstva a svega 23 kućanstva imaju Internet brzine 30 do 100 Mbit/s, te nijedno od 100 Mbit/s ili više. Planirana je izgradnja infrastrukture širokopojasnog pristupa u općini Donja Voća i to izgradnjom otvorene širokopojasne mreže elektroničkih komunikacija. Planiranim projektom namjeravaju se povezati sva naselja koja se ubrajaju u bijele i sive zone u skupini općina, te svi zainteresirani konačni korisnici širokopojasnih temeljnih mreža koje će biti dostupne pod jednakim uvjetima svim zainteresiranim operatorima i pružateljima usluga.

Omogućavanjem širokopojasnog pristupa potaknuti će se razvoj različitih usluga, povećati učinkovitost javnih institucija i gospodarstva, omogućiti brz pristup znanju i razvoj poduzetništva s visokom dodatnom vrijednošću, omogućiti razvoj i podizanje konkurentnosti ruralnih područja.

3. SWOT ANALIZA

SWOT analiza predstavlja analizu unutarnjih (snage i slabosti) i vanjskih čimbenika (prilike i prijetnje) analize.

Unutarnji čimbenici predstavljaju sadašnju situaciju jedinice lokalne samouprave, odnosno trenutačna područja, resurse i sposobnosti koji doprinose (snage) ili ograničavaju (slabosti) razvoj, dok vanjski čimbenici predstavljaju budućnost, odnosno područja, resurse i sposobnosti izvan jedinice koji pozitivno (prilike) ili negativno (prijetnje) utječu na njen razvoj.

Svrha SWOT analize je utvrditi perspektivu za buduće djelovanje na temelju karakteristika položaja u kojem se jedinica lokalne samouprave trenutačno nalazi. Drugim riječima, svrha SWOT analize je razlučiti što je ključno u vremenu analize kako bi se prepoznali strateški čimbenici okruženja subjekta.

SWOT analiza je za potrebe ovog strateškog dokumenta rađena na temelju provedenih analiza stanja općine Donja Voća na temelju čega se prepoznaju snage i slabosti trenutačnog stanja općine, te prilike i prijetnje razvoja koje će rezultirati utvrđivanjem perspektive za buduće djelovanje, odnosno, donošenje adekvatnih strateških odluka vezanih za daljnji razvoj općine Donja Voća. Općina je na temelju prikupljenih podataka, razgovora s ključnim dionicima i anketama proveo SWOT analizu kojom se snage i slabosti prikazuju kao unutarnji čimbenici, te kojom se prilike i prijetnje prikazuju kao vanjski čimbenici koji ukazuju na potencijalne prijetnje razvoju naselja, ali i otvorene mogućnosti za budući razvoj.

Kako je već navedeno, prepoznate prilike su polazište za identifikaciju ciljeva i mjera koje će općina nastojati iskoristiti u nadolazećem periodu, dok će se prepoznate slabosti nastojati ispraviti ili umanjiti te prijetnje koje će se nastojati izbjeći ili se za njih adekvatno pripremiti.

S obzirom na to da je iz osnovne analize Strategije razvidno da se Općina susreće s brojnim izazovima kako bi se stvorili dobri temelji za razvoj.

SWOT analiza je izrađena za općinu Donja Voća generalno kako bi se sagledala spremnost same općine na realiziranje Strategije te na 3 definirana ključna područja razvoja:

- **POLOŽAJ, PRIRODNI RESURSI I OKOLIŠ**
- **GOSPODARSTVO**
- **DRUŠTVENE DJELATNOSTI**

SWOT ANALIZA – OPĆINA DONJA VOĆA

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Općinsko vodstvo koje prepoznaje nove trendove vezane za digitalnu transformaciju ➤ Otvorena komunikacija s gospodarstvenicima, poljoprivrednicima i civilnim društvom u ➤ Ruralni turizam koji doprinosi prihodima i gospodarskom razvoju ➤ Interes građana i poduzetnika za zelena energetska rješenja ➤ Transparentan proračun	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Potrebna dodatna edukacija zaposlenika općinske uprave kod uvođenja novih tehnoloških procesa ➤ Nedovoljno razvijen javni prijevoz i koncept e-mobilnosti ➤ Razvoj digitalizacije ima ograničena proračunska sredstva ➤ Trend smanjenja stanovništva ➤ Potkapacitiranost Općinske uprave s manjim brojem zaposlenika ➤ Nedostatak informatičara u općinskoj upravi
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Implementacija Strategije razvoja pametne općine kao osnove za digitalnu transformaciju i povezivanje s gospodarstvom ➤ Korištenje EU i nacionalnih fondova za financiranje projekata i brži razvoj općine ➤ Bolje upravljanje općinskom imovinom ➤ Uvođenje širokopojasnog interneta ➤ Razvoj ruralnog turizma kroz nove turističke proizvode ➤ Ulazak u Schengen i EUROZONU	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Razvoj ovisi o relativno ograničenom punjenu proračuna ➤ Nedovoljna razina znanja o mogućnostima digitalnih tehnologija ➤ Otpor stanovnika prema promjenama u vidu korištenju e-usluga ➤ Nedovoljno širenje novih gospodarskih inicijativa ➤ Negativni utjecaj klimatskih promjena

SWOT ANALIZA - POLOŽAJ, PRIRODNI RESURSI I OKOLIŠ

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Povoljan položaj (blizina Varaždina, Slovenije) ➤ Očuvan okoliš ➤ Organizirano sakupljanje otpada ➤ Špilja Vindija	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sustav vodoopskrbe odvodnje ne postoji u svim naseljima ➤ Usitnjenost poljoprivrednih površina ➤ Nedovoljna valorizacija kulturne baštine ➤ Niske razine odvojeno prikupljenog otpada ➤ Divlja odlagališta ➤ Nerazvijena svijest građana o zaštiti okoliša ➤ Neadekvatna prometna povezanost
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Unapređenje sustava gospodarenja otpadom na prostoru općine ➤ Izgradnja kanalizacijskog sustava ➤ Izgradnja šumske infrastrukture ➤ Ostanak mladih kroz jačanje poslovnih prilika i bolje životne uvjete ➤ Dodatna ulaganja u sustav civilne zaštite s nacionalne razine	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mogućnost zagađenja okoliša ➤ Neadekvatno upravljanje malim česticama u poljoprivredi ➤ Negativni utjecaj klimatskih promjena

SWOT ANALIZA - GOSPODARSTVO

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Uvjeti za bavljenje poljoprivredom ➤ Tradicionalna poljoprivreda ➤ Uvjeti za ruralni turizam ➤ Prirodne atrakcija ➤ Društvene atrakcije	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mali broj aktivnih OPG-a ➤ Nepovezanost malih poljoprivrednih gospodarstava ➤ Nedovoljna ulaganja poljoprivrednih gospodarstava ➤ Neorganizirani nastup na tržištu ➤ Niske plaće ➤ Nedostatak poduzetničke potporne infrastrukture ➤ Nedovoljna oglašavane i promovirane poslovne prilike ➤ Mali broj posjetitelja
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dolazak novih investitora ➤ Razvoj poljoprivrede ➤ EU fondovi za poljoprivrednike i gospodarstvo ➤ Izgradnja kapaciteta za ruralni turizam ➤ Povezivanje i umrežavanje proizvođača u turizmu i poljoprivredi ➤ Uvođenje STEM-a u odgojne i obrazovne programe ➤ Naglasak na razvoj digitalnog gospodarstva od strane Europske unije ➤ Diverzifikacija gospodarskih djelatnosti i turizma u unutrašnjoj Hrvatskoj	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Brzi razvoj novih tehnologija za koje su potrebna velika financijska sredstva ➤ Velika konkurencija u poljoprivredi i proizvodnji hrane ➤ Fiskalna centralizacija ➤ Nekorištenje EU fondova ➤ Globalna konkurencija u pogledu Investicija, nova globalna kriza ➤ Energetska kriza i negativni učinci inflacije ➤ Nezainteresiranost investitora, previsoka ulaganja ➤ Nepostojanje poticaja za ulaganje ili subvencioniranje komunalne infrastrukture

SWOT ANALIZA – DRUŠTVENE DJELATNOSTI

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kulturna baština ➤ Razvijeno osnovno školsko obrazovanje ➤ Razvijen sustav stipendiranja ➤ Djelatnosti udruga diversificirane	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nekoordiniranost udruga ➤ Pad broj stanovnika ➤ Nepovoljna obrazovna infrastruktura ➤ Ovisnost udruga o proračunu ➤ Dislocirane zdravstvene usluge ➤ Razina informacijske pismenosti stanovništva ispod razine RH ➤ Kod jednog dijela stanovništva prisutan je otpor promjenama i korištenju modernih tehnologija ➤ Nerazvijen sadržaj za mlade, neaktivno civilno društvo u području mladih
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Razvoj informacijske tehnologije ➤ Osposobljavanje i obrazovanje za potrebe gospodarstva ➤ Povećanje suradnje s JLS unutar Hrvatske i u inozemstvu ➤ Razvoj partnerskih odnosa na regionalnoj i državnoj razini	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Propadanje ruralnih sredina ➤ Odlazak mladih i školovanih u gradske sredine i inozemstvo ➤ Slaba povezanost državne i lokalne sredine ➤ Izražen trend smanjivanja broja stanovništva ➤ Povećanje broja stanovnika treće životne dobi ➤ Visoka ulaganja u baznu infrastrukturu i ovisnost o drugim izvorima financiranja i državnim planovima (vodoopskrba, energetska sustav)

4. VIZIJA I MISIJA

VIZIJA

• **VIZIJA** općine Donja Voća je osigurati da općina postane kvalitetno i sigurno mjesto za život i rad. Kroz osiguranje osnovnih društvenih i javnih usluga cilj je zadržavanje stanovništva na području općine te poticanje isti na gospodarske aktivnosti uz iskorištenje prirodnih, povijesnih i kulturnih resursa, a sa svrhom stvaranja održive zajednice.

MISIJA

• **MISIJA** općine Donja Voća je povećanje kvalitete života lokalnog stanovništva temeljeno na poboljšanju komunalne infrastrukture te povećanju dostupnosti i kvalitete predškolskog i osnovnoškolskog obrazovanja te jačanju brige o starijim osobama i ostalim ranjivim skupinama jednako kao i poticanju rada organizacija civilnog društva. Uz navedeno misija općine je jačanje i unapređenje gospodarske i turističke infrastrukture s fokusom na razvoj zelene infrastrukture i poticanje ulaganja u unapređenje poslovanja i digitalizaciju.

4.1. VIZIJA PAMETNOG RAZVOJA OPĆINE

Brzi društveni i tehnološki razvoj uspostavlja sve složenije sustave, procese i odnose te se time povećavaju zahtjevi i odgovornost upravljačkih razina u društvu, gospodarstvu i javnoj upravi da se uspostave horizontalni procesi takvoga razvoja i time potpomognu ubranu digitalnu transformaciju temeljenu na iskorištavanju digitalnih tehnologija. Vizijom izričemo strateške namjere općinske uprave, a kroz strateške ciljeve i prioritete usmjeravat će se svi sudionici da svojim proaktivnim djelovanjem u zajedničkom ekosustavu razvijaju djelotvornu suradnju te da svi zajedno sudjeluju u razvoju općine, za vlastiti i zajednički napredak i blagostanje.

Vizija općine Donja Voća kao pametne općine prvenstveno se odnosi na kreiranje multifunkcionalnih sadržaja za općinu budućnosti. Stanovnici općine Donja Voća, ali i svi oni koji kroz nju prolaze kao poslovni ljudi, turisti ili slučajni prolaznici, trebali bi usvajanjem i razumijevanjem predmetne vizije osjetiti skore promjene u općini u smislu njezine prepoznatljivosti i individualnosti, održivosti u ekonomskom, sociološkom, ekološkom i demografskom segmentu, te uvidjeti da općina živi svoju transformaciju k pametnijim rješenjima za kvalitetniji i sadržajniji život općine u punom smislu.

Strategijom dajemo doprinos ubrzanju provedbe Razvojne strategije općine kao i Razvojne strategije Varaždinske županije te istovremeno stvaramo ambijent za bolju provedbu Strategije pametne specijalizacije Republike Hrvatske, iskorištavanje fondova Europske unije i za primjenu dosega Strategije kibernetičke sigurnosti Republike Hrvatske.

5. STRATEŠKA PODRUČJA

Strategija razvoja pametne općine Donja Voća 2024.-2028. strukturirana je na temelju pet strateških područja koja predstavljaju prioritete razvoja općine, utemeljenima na razvojnim potrebama općine Donja Voća. Za svako strateško područje definirane su pojedine mjere i/ili projekti kroz koje općina namjerava ostvariti svoje strateške ciljeve. U konačnici, strateška područja predstavljaju smjer i viziju općine za razdoblje od slijedeće 4 godine.

- Pametno upravljanje općinom i uslugama
- Pametna mobilnost i održivi promet
- Pametan upravljanje energijom i zaštitom okoliša
- Pametni razvoj kvalitete života ljudi i društvenih usluga
- Pametno gospodarstvo

STRATEŠKO PODRUČJE 1 : Pametno upravljanje općinom i uslugama

Strateško područje 1: Upravljanje općinom i uslugama usmjereno je na unaprjeđenje kapaciteta javne uprave, a koja predstavlja temelj za daljnji razvoj općine te stvaranje boljeg životnog standarda.

Pametne općine zahtijevaju, prije svega, pametnu općinsku upravu. Iz tog razloga, strateško područje općinske uprave čine mjere koje pridonose transparentnoj i učinkovitijoj općinskoj upravi. Mjere se orijentiraju i na modernizaciji administrativnih struktura i načina suradnje između djelatnika uprave, ali i između općinske uprave i tvrtki te građana.

Uzimajući u obzir kako je većina prigovora na rad javne uprave usmjerena na predugo trajanje, nepotrebnu složenost procesa, nejasne nadležnosti institucija, teško dostupne kontakte te radno vrijeme institucija, ovim strateškim područjem nastoji se riješiti neki od navedenih problema.

Pametna općina koncept je koji je između ostalog usmjeren na pametnu općinsku upravu te pametnu upravu svih poduzeća povezanih s općinom. Uzimajući u obzir kako je upravo pametna uprava preduvjet za razvijanje pametnog upravljanja, odnosno preduvjet za efikasnije upravljanje općinom i infrastrukturom, ovim strateškim ciljem teži se transformaciji rada općinske uprave te načina pružanja usluga koristeći napredne digitalne tehnologije.

Pametna uprava usmjerena je na pružanje relevantnih informacija stanovništvu, a koje posljedično proizvodi maksimalnu uključenosti stanovnika u donošenje relevantnih odluka važnih za razvoj navedenog područja. Sve skupa posljedično doprinosi povećanoj učinkovitosti i transparentnosti javne uprave.

Tijekom procesa realizacije pametnog razvoja treba voditi brigu o novoj administrativnoj strukturi i načinima komunikacije između različitih tijela te komunikaciji između tijela i građana. Pametna javna uprava podrazumijeva digitalnu komunikaciju što ubrzava i pojednostavljuje procese, odnosno štedi resurse vremena i novaca.

Preduvjeti koje je potrebno ispuniti za realizaciju navedenog cilja uglavnom se tiču financiranja investicija usmjerenih na razvoj i primjenu programa i aplikacija, aktivna uključenost i zainteresiranost stanovništva za korištenje usluga pametne uprave, digitalna pismenost kao osnovni preduvjet za korištenje digitalnih tehnologija pametne

uprave, te pristup internetu za korištenje digitalnih tehnologija. Prilikom razvoja koncepta pametne uprave važno je uzeti u obzir navedene izazove te usmjeriti se na njihovo otklanjanje.

Uzimajući u obzir kako razvoj pametne uprave predstavlja proces potrebno je uzeti u obzir više dimenzija. Kako bi se iskoristila što veća korist od implementacije pametne uprave, potrebno je kontinuirano raditi na razvoju i kvaliteti digitaliziranih javnih usluga za stanovnike. U tome smislu potrebno je raditi na umrežavanju poslovnih procesa između javne uprave i ostalih relevantnih tijela, kontinuirano raditi na povećanju razine znanja, sposobnosti i inovativnosti uprave i poduzeća u vlasništvu općine koja se očituje u poboljšanju korisničkog iskustva, educiranju zaposlenih osoba u upravi, ustanovi i poduzećima, uvođenju inovativnih poslovnih modela te poslovne izvrsnosti, te kontinuirano raditi na razvoju digitalnih usluga.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest općinska uprava općine Donja Voća, jedinstveni upravni odjel općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane općine Donja Voća.

Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja općine. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.

Pregled projekata i aktivnosti za Pametno upravljanje općinom i uslugama:

1. Unaprjeđenje internih procedura za upravljanje podacima i sistematizacija općinskih baza podataka
2. Uvođenje sustava e usluga
3. Uvođenje jedinstvenog kataloga općinskih usluga
4. Otvoreni proračun i upravljanje
5. Digitalna oglasna ploča
6. Izgradnja kioska za plaćanje komunalnih usluga
7. Razvoj aplikacija e-Vrtić, e-Groblja, e-Komunalno

STRATEŠKO PODRUČJE 2 : Pametna mobilnost i održivi promet

Općina Donja Voća kao i većina drugih općina se suočava sa sve većim zahtjevima za funkcionalnim i efikasnim prometnim sustavom. Od velike je važnosti postizanje sigurnog, ekološki prihvatljivog i učinkovitog prometnog sustava, zasnovanog na suvremenim tehnologijama, obzirom na to da je dugoročni cilj općine privući više stanovnika i novih poduzeća.

Jednako tako se može reći da postojeći sustavi prometne mobilnosti ne mogu na održiv način odgovoriti na povećane zahtjeve za prometnom potražnjom. Tradicionalna percepcija mobilnosti predstavlja sustav koji uključuje vozila, fizičku infrastrukturu i energiju u svrhu prijevoza putnika. Svijest o mobilnosti se, međutim, sve više kreće u smjeru mobilnosti kao određenog usluzi, baziranoj na upotrebi moderne tehnologije.

Kroz sve veći rast potrebe za mobilnošću, raste i svjesnost i bojazan o povećanju razine emisija stakleničkih plinova i buke, kao i onečišćenju zraka kojima promet doprinosi u znatnoj mjeri. Klimatske promjene i njezine posljedice stvaraju najaktualniji problem današnjice, dok je promet jedan od značajnijih čimbenika koji njima doprinosi.

Primjena digitalnih tehnologija uvelike može pomoći kod navedenog problema kroz stavljanje naglaska na korištenje električnih prometnih sredstava, ali i digitalizacije i optimizacije sustava koje će doprinijeti smanjenju emisije ugljičnih plinova, odnosno smanjiti utjecaj na klimatske promjene.

Osim toga, česti problem općina predstavlja nedostatna povezanost s drugim općinama i naseljima. Strateško područje 2: Pametna mobilnost i održivi promet usmjereno je na razvijanje održivijih načina mobilnosti kojima će se omogućiti brži, kvalitetniji i jeftiniji prijevoz stanovnika i robe na području općine na način koji u najmanjoj mogućoj mjeri ugrožava okoliš. U tom kontekstu koncept pametnog prometa i mobilnosti podrazumijeva fizičku, komunikacijsku i informacijsku infrastrukturu, platformu za povezivanje podataka i informacija te aplikacijsku razinu koji tek zajedno mogu ispuniti puni potencijal.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest općinska uprava općine Donja Voća Jedinostveni upravni odjel općine.

Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati fizičke kapacitete za realizaciju javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za rast i razvoj područja te stanovništvo i poslovni subjekti na području općine koje će na ovaj način dobiti infrastrukturu kojom će moći podmiriti svoje potrebe i realizirati svoja prava.

Krajnji korisnici su drugi posjetitelji koji će realizacijom strateškog područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga potrebnih za ostvarenje što će dovesti do veće prepoznatljivosti i atraktivnosti općine.

Pregled projekata i aktivnosti za Pametna mobilnost i održivi promet:

1. Projekt izgradnje e-Punionica za automobile, bicikle i romobile
2. Bike sharing – nabava električnih bicikala za najam
3. Pilot projekt pametnog raskršća
4. Izgradnja novih biciklističkih staza

STRATEŠKO PODRUČJE 3 : Pametno upravljanje energijom i zaštitom okoliša

Izrazito važan dio koncepta cjelovite i održive općine u kojem će kvaliteta života te odnos prema prirodnoj okolini biti na visokoj razini predstavlja pametno upravljanje energijom i zaštitom okoliša.

Očuvanost i zaštićenost prirode u ruralnoj sredini specifičnost je koja se veže uz ruralni prostor. Kako bi priroda opstala te se takvo stanje zadržalo, potrebno se dodatno usmjeriti na mjere kojima se promiče zaštita i očuvanje prirode, prirodne baštine te okoliša općenito, posebno uzimajući u obzir posljedice klimatskih promjena koje dovode do stavljanja naglaska na upravljanje prirodnim resursima i otpadom, odnosno učinkovitijem korištenju izvora energije.

Područje pametnog okoliša obuhvaća energetske učinkovitost zgrada, pametno upravljanje prirodnim resursima i otpadom, smanjenje emisije zagađenja te korištenje obnovljivih izvora energije.

Pametni energetske sustavi omogućuju bolju iskoristivost obnovljivih izvora energije i povećanje kapaciteta istih, pri čemu se smanjuju energetske troškovi te negativni učinci na okoliš. Osnova takvih pametnih sustava je ugradnja modernih IK tehnologija, prije svega ugradnja pametne opreme u pojedine mreže, uz izgradnju temelja buduće informacijsko-komunikacijske platforme za prikupljanje, obradu i razmjenu podataka kao i proračun i prikaz potrebnih indikatora za svaku mrežu.

Kako bi se navedenim resursima upravljalo kvalitetno, ovim strateškim područjem definirano je pametno upravljanje prirodnim resursima i okolišem te ulaganje u pametne energetske sustave koji omogućuju bolju energetske iskoristivost kroz korištenje obnovljivih izvora energije, a što dovodi do smanjenja troškova te negativnih posljedica na okoliš. Osim toga, navedenim ulaganjima doprinosi se većoj otpornosti infrastrukture na utjecaj klimatskih promjena.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest općinska uprava općine Donja Voća Jedinostveni upravni odjel općine, kao i poduzeća u vlasništvu općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su ustanove i tijela na području općine.

Ciljna skupina projekta su javna tijela koja će na ovaj način osnažiti fizičke kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i programa, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja općine.

Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.

Pregled projekata i aktivnosti za Pametno upravljanje energijom i zaštitom okoliša:

1. Pametna javna rasvjeta
2. Sustav pametnog upravljanja vodama
3. Pametne klupe
4. Pametne kante za otpad
5. Energetske samo dostatne zgrade javnog sektora
6. Sufinanciranje izgradnja elektrana na obiteljskim kućama i privatnim poslovnim objektima

STRATEŠKO PODRUČJE 4 : Pametni razvoj kvalitete života ljudi i društvenih usluga

Ruralna područja izložena su problemima poput nedostatnih ljudskih i materijalnih resursa, iseljavanja, slabijeg obrazovanog stanovništva, starenja stanovništva te drugih specifičnih socijalnih problema. Navedeni problem je jedan od ključnih problema i općine Donja Voća. Uzimajući u obzir kako društvo čini središnju točku koncepta pametne općine koja je ujedno i njegov najosjetljiviji dio, pametna općina nastoji koristiti digitalne tehnologije poput digitalnih platformi kako bi unaprijedila kvalitetu i životni standard koristeći takve oskudne resurse i mogućnosti.

S obzirom na to, strateškim područjem 5: Pametni razvoj kvalitete života ljudi i društvenih usluga nastoji se maksimalno uključiti stanovništvo s područja općine kako bi se iskoristile sve dostupne mogućnosti na području općine kroz korištenje digitalnih rješenja. Utjecaj na kvalitetu života kroz digitalne tehnologije podrazumijeva jačanje socijalnog kapitala te poboljšanje lokalnih društvenih sadržaja, a koje uz sebe vežu i mnoštvo izazova poput: dobi, dostupnosti usluga, koheziju zajednice, postojeće vještine, kvalifikaciju stanovništva te druge, a na koje je potrebno posebno obratiti pažnju kako bi se na navedene izazove što adekvatnije odgovorilo.

Važan čimbenik za uspješno ostvarenje ciljeva pametne općine predstavlja edukacija svih građana i zaposlenika općinske uprave. Edukacijom se potiče uključenost građana u realizaciju, stvaranje i korištenje pametnih rješenja i mogućnosti što pridonosi promicanju jednakosti i pravedne uključenosti svakog pojedinca. Kvalifikacije i obrazovanje predstavljaju središnja polazišta za prosperitet, kvalitetu života i inovacije, stoga nitko ne smije biti isključen iz obrazovnih procesa. Kroz ovu mjeru ulagati će se u taj preduvjet.

S obzirom na veliki potencijal koje digitalne tehnologije imaju u kulturi, sportu i obrazovanju, a koje se ostvaruju kroz uspješnu povezanost različitih dionika, moguće je smanjiti ili čak neutralizirati neke od navedenih problema.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest općinska uprava općine Donja Voća te Jedinostveni upravni odjel općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane općine Donja Voća, odnosno druge pravne i fizičke osobe na području općine.

Ciljna skupina su zaposlenici općine, ali i stanovništvo općine koje će na ovaj način povećati svoje resurse u pogledu znanja i vještina čime će se osnažiti kapaciteti za realizaciju strateškog područja. Krajnji korisnici su drugi posjetitelji općine koji će realizacijom područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za realiziranje vlastitog boravka na području općine.

Pregled projekata i aktivnosti za Pametni razvoj kvalitete života ljudi i društvenih usluga:

1. Razvoj digitalnih i stručnih kompetencija svih djelatnika općine i komunalnih društava
2. Edukacije građana u području IKT-a i organizacija STEM radionica
3. Izgradnja širokopojasne i 5G infrastrukture
4. Sustav videonadzora ključnih lokacija i prometnica
5. Sustav pametnog nadzora bespilotnim letjelicama
6. Stipendiranje učenika i studenata samostalno i u suradnji s lokalnim gospodarstvenicima
7. Izgradnja pametnih igrališta i sportskih objekata

STRATEŠKO PODRUČJE 5 : Pametno gospodarstvo

Razvoj pametnih općina dovodi do gospodarske obnove lokacija i cijelih regija. Digitalnim transformacijama osiguravaju se inovacije u gotovo svim područjima komunalnog i urbanog života. Uvođenje inovacija kao što su elektromobilnost, digitalna distribucija energije ili nova komunikacijska rješenja na području zdravstva, obrazovanja i uprave donosi velik poticaj lokalnom i regionalnom gospodarstvu.

Ruralna gospodarstva uglavnom predstavljaju slabi demografski trendovi, često praćeni s visokom stopom iseljavanja, nižim obrazovnim dostignućima, nedostatkom mogućnosti razvoja poslovanja u odnosu na urbane sredine te problemom nedovoljne razvijenosti poljoprivrede. Kako bi se značajno unaprijedilo trenutačno stanje općine, potrebno je o gospodarstvu ruralnog prostora promišljati kroz prizmu pametnog gospodarstva.

Pametno gospodarstvo podrazumijeva gospodarstvo temeljeno na prikupljanju, obradi i analizi informacija o ekonomiji, usmjeravanje fokusa prema zdravoj ekonomiji te pravovremena i strateška raspodjela dostupnih sredstava kako bi se razvile nove i unaprijedile stare djelatnosti, kao i ulaganje u postojeće i buduće kapacitete stanovništva. Svrha navedenog pametnog gospodarstva jest razvijanje standarda i kvalitete života kako bi se potaknuo ostanak stanovništva na prostorima općine, odnosno omogućila demografska obnova navedene sredine.

Razvojem novih tehnologija pojavljuju se brojna nova poslovna područja, a time cijela okolina postaje znatno privlačnije za ljude i tvrtke. Glavna svrha projekata strateškog područja pametnog gospodarstva je privlačenje tvrtki i stvaranje novih tvrtki kako bi se podigla gospodarska konkurentnost općine.

Uzimajući u obzir kako je gospodarstvo ključna poluga za razvoj određenog područja, potrebno je o njoj razmišljati kroz kontekst uporabe digitalnih tehnologija. Gospodarstvo utječe na mogućnosti zapošljavanja na području općine te omogućava povećanje proračuna čime se potiče daljnji razvoj nekog područja. Upravo zbog toga potrebno je ulagati u osnovnu infrastrukturu za gospodarsku djelatnost, ulaganje u istraživanje i razvoj te društveni okvir navedenog područja. Uz razvoj osnovnih djelatnosti, dobru nadopunu ekonomiji predstavlja mogući razvoj pametnog turizma.

Glavna svrha strateškog područja poticanje je razvoja gospodarstva kroz razvoj postojećih te osnivanje novih poduzeća. Razmjena znanja između relevantnih dionika važan je preduvjet u tome.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest općinska uprava Općine Donja Voća te Jedinostveni upravni odjel općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovane od strane općine Donja Voća.

Ciljna skupina su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja općine. Ciljna skupina su i poslovni subjekti koji će na ovaj način moći dobiti informaciju i uslugu brže i kvalitetnije, a čime će se postići veća efikasnosti, efektivnost te funkcionalnost. Krajnji korisnici su stanovnici općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.

Pregled projekata i aktivnosti za Pametno gospodarstvo:

1. Razvoj mobilnih aplikacija za poticanje turističkog razvoja (manifestacije, biciklističke staze, vinske ceste i dr.)
2. Razvoj platforme i mobilnih aplikacija za povezivanje tvrtki, obrtnika i OPG-ova
3. Pokretanje Start-Up zajednice – razmjena znanja između poduzetnika i Start-Up mladih poduzeća
4. Virtualni posjetiteljski centar za povećanje atraktivnosti slabije posjećenih područja

6. PRIORITETNE AKTIVNOSTI

STRATEŠKO PODRUČJE 1 : Pametno upravljanje općinom i uslugama

	1. Unaprjeđenje internih procedura za upravljanje podacima i sistematizacija općinskih baza podataka
CILJ PROJEKTA	Učinkovitija i djelotvornija javna uprava
OPIS PROJEKTA	<p>Temeljna pretpostavka unaprjeđenja upravljanja općinom je digitalna transformacija rada javne uprave. Administrativni procesi i brojne aktivnosti općinske uprave često uključuju više različitih ureda, ustanova i tvrtki, što dovodi do velike količine podataka koje je potrebno pohraniti i obraditi. Jedan od glavnih ciljeva u području pametne općinske uprave je kontinuirano povećanje transparentnosti i efikasnosti rada općinske uprave kroz digitalizaciju internih procedura. Povišena razina digitalizacije omogućuje veću učinkovitost i smanjenje korištenja resursa uz povećanje brzine i kvalitete pružanja usluga. Kroz unaprjeđenje internih procedura dolazi se do ukidanja nepotrebnih koraka (uključivo i smanjenja prikupljanja nepotrebnih i/ili redundantnih informacija) i ubrzavanja administrativnih procesa. Digitalizacija internih procesa doprinosi većem i boljem pregledu nad podacima o općini i samoj upravi, što u konačnici rezultira donošenjem kvalitetnijih i informiranih odluka unutar općinske uprave.</p> <p>Podizanje razine digitalizacije općinske uprave postiže se uvođenjem suvremenih IK tehnologija i umrežavanjem poslovnih procesa općinske uprave. Osnova digitaliziranja upravnih procesa se u prvom redu odnosi na usklađivanje i unaprjeđenje internih procedura za upravljanje podacima, povezivanje općinskih baza podataka te otvaranje prema javnosti u čitljivim oblicima koje omogućuju analizu i obradu. Kako bi se interne administracijske procedure unaprijedile, potrebno ih je digitalno dokumentirati te trenutno decentralizirane baze podataka objediniti u isti digitalni sustav. Povezivanje baza podataka omogućuje bolji uvid i analizu podataka o stanju i razvojnim potrebama općine. Zbog složenosti provedbe mjera će se provesti u više faza.</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Zaposlenici općinske uprave, stanovnici općine
RAZDOBLJE PROVEDBE	2024. - 2028.
REZULTATI PROVEDBE	Katalog unaprjeđenih internih procedura
IZVOR FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna, proračuna Županije i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

2. Uvođenje sustava e usluga	
CILJ PROJEKTA	Veća dostupnost podataka potrebnih u svakodnevnom životu
OPIS PROJEKTA	<p>Današnji tehnološki trendovi, načini poslovanja i upravljanja, pred općinsku upravu stavljaju nove mogućnosti za upravljanje i unaprjeđenje kvalitete usluga i života stanovnika, kao i učinkovitije obavljanje gospodarskih djelatnosti. Znatan razvoj pametnih koncepata i rješenja omogućila je upravo visoka razina uporabe digitalnih tehnologija i razmjena informacija i znanja. Neophodan preduvjet za povećanje učinkovitosti, kvalitete i brzine pružanja usluga od strane općinske uprave stanovnicima i gospodarstvenicima je ubrzan razvoj digitalnih javnih usluga uz pomoć digitalnih tehnologija.</p> <p>U procesu uvođenja sustava e-usluga i implementiranje u procese same općine potrebno je postaviti nove administrativne strukture i načine suradnje, ali i komunikacije. To se odnosi na sve aspekte povezane s administracijom što znači da pametna općina pruža sve više online usluga odnosno putem e-usluge. E-usluge uključuju digitalizaciju administrativnih postupaka, te digitalizaciju postupaka iz područja društvenih djelatnosti. Na taj način se veći dio administrativnih postupaka s općinom može obavljati online, dakle bez fizičke razmjene dokumentacije. Potencijalno, usluge mogu biti grupirane prema djelatnostima kao što su: e-Komunalne djelatnosti, e-Društvene djelatnosti, e-Nabava i e-Pravni poslovi. Na taj način se ubrzavaju i pojednostavljuju administrativni procesi za sve one koji su na bilo koji način u komunikaciji sa lokalnom administracijom, a posebno za stanovnike.</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Stanovnici i gospodarstvenici Općine Donja Voća
RAZDOBLJE PROVEDBE	2025. – 2027.
REZULTATI PROVEDBE	Novi općinski portal sa e-uslugama.
IZVOR FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

3. Uvođenje jedinstvenog kataloga Općinskih usluga	
CILJ PROJEKTA	Dostupnost što većeg broja informacija važnih za život građana, brz pristup informacijama i njihovo ažuriranje
OPIS PROJEKTA	<p>Jedinstveni katalog općinskih usluga odnosi se na centralizirani i organiziran popis svih usluga koje pruža općinska uprava.</p> <p>Katalog služi kao jedinstveno mjesto za građane, poslovne subjekte i druge zainteresirane strane kako bi lakše pronašli informacije o različitim uslugama kao i mjesto gdje će se građani i poduzetnici moći informirati o dostupnosti usluga i servisa koje pruža općine, a sve na jednom mjestu.</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Stanovnici i gospodarstvenici općine Donja Voća
RAZDOBLJE PROVEDBE	2024. – 2027.
REZULTATI PROVEDBE	Realizirana izrada jedinstvenog kataloga općinskih usluga
IZVOR FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

4. Otvoreni proračun i upravljanje	
CILJ PROJEKTA	Učinkovitija, transparentnija i djelotvornija javna uprava
OPIS PROJEKTA	<p>Otvorenim proračunom se potiče sudjelovanje stanovnika u kreiranju dijela proračuna, ali se stanovnicima prikazuje i cijeli općinski proračun na transparentan način.</p> <p>Također, otvorenim proračunom se pruža stanovnicima uvid i u izvršenje proračuna, te u razloge za eventualne rebalanse istog.</p> <p>Otvoreni proračun treba omogućiti jednosmjerni prikaz zadanih elemenata proračuna koji se usvajaju od strane općinskog vijeća, ali i mogućnost „upravljanja“ dijelom proračuna koji se npr. odnose na male komunalne aktivnosti. Iako se neki elementi proračuna neće moći direktno mijenjati, na iste će se moći utjecati kroz sudjelovanje u otvorenom upravljanju, te korištenjem novog općinskog portala.</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Općina, stanovnici i gospodarstvenici općine Donja Voća
RAZDOBLJE PROVEDBE	2024. – 2028.
REZULTATI PROVEDBE	Otvorena sučelja za pristup podacima proračuna
IZVOR FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna, proračuna Županije i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

5. Digitalna oglasna ploča	
CILJ PROJEKTA	Digitaliziran pristup informacijama na jednom mjestu
OPIS PROJEKTA	<p>U svakodnevnom životu, digitalizacija zauzima sve više prostora. Tiskani mediji se sve više zamjenjuju digitalnim, što se pokazuje bržim i efikasnijim načinom obrade informacija. Zbog toga i općina mora biti u korak s vremenom i koristiti se suvremenim korištenjem informacija .</p> <p>Postojeće oglasne ploče koje se nalaze na područjima općine ovom mjerom zamijenit će se digitalnim oglasnim pločama i digitalnim totemima koji će imati interaktivni ekran, odnosno ekran na dodir koji će svojim radom na brži i kvalitetniji način prenijeti poruku ciljanim skupinama stanovnika. Ovakve digitalne oglasne ploče i digitalni totemi mogu se povezivati preko interneta, a sve informacije moguće je prikazati kvalitetnije i pravovremeno ih ažurirati .</p> <p>Informacije mogu biti vezane uz rad općine ali i općenite, što uključuje prikaz odluka i obavijesti općine, prikaz meteoroloških podataka, prikaz turističkih informacija za posjetitelje, prikazi bilo koje informacije općine, a koje su važne kako za stanovnike tako i za posjetitelje općine.</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Općina, stanovnici i gospodarstvenici općine Donja Voća, te posjetitelji općine
RAZDOBLJE PROVEDBE	2025. – 2027.
REZULTATI PROVEDBE	Izrađene su i postavljene digitalne ploče u svim naseljima ili važnim lokacijama u općini.
IZVOR FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna, proračuna Županije i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

6. Izgradnja kioska za plaćanje komunalnih usluga	
CILJ PROJEKTA	Učinkovitija i djelotvornija javna uprava
OPIS PROJEKTA	<p>Kiosk za plaćanje računa komunalnih usluga je mjera kojom se omogućava stanovnicima da na istom mjestu imaju uvid u sve svoje komunalne usluge koje koriste, te mogućnost plaćanja istih.</p> <p>Ova mjera je posebno usmjerena na stanovnike koji nemaju mogućnost plaćanja svojih komunalnih naknada putem Internet ili mobilnih aplikacija.</p> <p>Izgradnjom kioska omogućit će se jednakost pristupa informacijama koje će biti dostupne na općinskom portalu.</p> <p>Potencijalna lokacija kioska predviđena je na središnjem mjestu u općini u blizini Općinske Uprave.</p> <p>Jedna od funkcija kioska biti će i pomoć osobama koje se ne znaju ili ne mogu služiti internetom u vidu pružanja svih informacija koje su im potrebne, te pomoć pri ispunjavanju raznih mrežnih obrazaca, pomoć pri snalaženju na portalu Općine i pomoć pri identifikaciji eventualnih problema u pristupu informacijama.</p> <p>Također, starijim stanovnicima će se pomoći u rješavanju drugih poteškoća s kojima se susreću u odnosu na digitalno okruženje u svojem svakodnevnom životu.</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Stanovnici općine
RAZDOBLJE PROVEDBE	2026. – 2028.
REZULTATI PROVEDBE	Postavljen kiosk
IZVORI FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna, proračuna Županije i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

7. Razvoj aplikacija e-Vrtić, e-Groblja, e-Komunalno	
CILJ PROJEKTA	Digitalizacija poslovanja u odnosu s a stanovništvom.
OPIS PROJEKTA	<p>Ova mjera predviđa razvoj internet i mobilnih aplikacija koja bi stanovnicima omogućile jednostavnu i izravnu komunikaciju sa komunalnim službama lokalne uprave što ujedno utječe na povećanje kvalitete života građana.</p> <p>Aplikacije e-komunalno, e- Vrtić, e-Groblja stanovnicima pružaju mogućnost uvida u stanje i plaćanja komunalnih usluga, jednostavnu komunikaciju sa komunalnim službama vezano uz prijave o uočenim nedostacima na svom području (oštećenja na cesti, neispravna rasvjeta, zbrinjavanje otpada i sl.) te praćenje rješavanja zahtjeva. E-vrtić će omogućiti svima građanima uvid u sve trenutne i buduće aktivnosti vrtića, podatke o korištenju proračuna, te transparentan i jednostavan upis djece u vrtić, kao i dostavu svih kasnije potrebnih podataka (npr. za dobivanje prava na subvencioniranu cijenu vrtića ili prehrane u vrtiću). E-groblja će biti digitalne evidencije i arhive koja će omogućiti stanovnicima općine jednostavan i brz pristup podacima o pokojniku kao i o lokaciji grobnog mjesta na kojem je pokojnik.</p> <p>Aplikacija predstavlja vrijedan alat te potiče sve sudionike na aktivno sudjelovanje u poboljšanju kvaliteta života i očuvanju općine.</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Stanovnici, općina, komunalna društva
RAZDOBLJE PROVEDBE	2024. – 2028.
REZULTATI PROVEDBE	Izrađene su aplikacije
IZVORI FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

STRATEŠKO PODRUČJE 2 : Pametna mobilnost i održivi promet

	1. Projekt izgradnje e-Punionica za automobile, bicikle i romobile
CILJ PROJEKTA	Poticanje korištenja električnih vozila i smanjenje emisije CO2 u prirodi
OPIS PROJEKTA	<p>E-automobili imaju veću prednost pred automobilima na benzinski i dizelski pogon kada govorimo o klimatskim promjenama i kvaliteti zraka. Preduvjet za postizanje održive mobilnosti i poboljšanja mobilne infrastrukture općine je briga o stvaranju okruženja povoljnog za e-automobile poput e-punionica.</p> <p>Ovo je jedna od dodatnih mjera kojom se želi postići poboljšanje mobilne infrastrukture općine i stvaranje okruženja povoljnog za vozila na električni pogon kroz izgradnju punionice za električne automobile u suradnji sa svim zainteresiranim investitorima. Dodatne mjere uključuju posebno označena i opremljena parkirališna mjesta s potrebnim uređajima za punjenje automobila na električni pogon, te pametnim sustavom za informacije o dostupnosti takvih parkirnih mjesta.</p> <p>E punionice imaju ključnu ulogu u podršci prijelazu na ekološki prihvatljivija vozila i smanjenje emisija CO2 u prometnom sektoru.</p> <p>Izvori</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Općina, stanovnici i gospodarstvenici općine Donja Voća, te posjetitelji općine
RAZDOBLJE PROVEDBE	2024. – 2028.
REZULTATI PROVEDBE	Postavljene su e-Punionice na nekoliko lokacija u općini
IZVORI FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

	2. Bike sharing – nabava električnih bicikala za najam
CILJ PROJEKTA	Poticanje korištenja električnih vozila
OPIS PROJEKTA	Nabava elektroničkih vozila koje će stanovnici moći iznajmljivati. Želi se potaknuti da stanovnici općine Donja Voća uvelike koriste bicikle u svakodnevnom životu, a bike sharing sustav omogućio bi i ostali gostima i posjetiteljima da upoznaju općinu Donja Voća na način da njihovo kretanje općinom bude ekološki i energetski učinkovito i da se vodi računa o zaštiti prirode.
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Općina, stanovnici i gospodarstvenici općine Donja Voća, te posjetitelji općine
RAZDOBLJE PROVEDBE	2025. – 2028.
REZULTATI PROVEDBE	Nabavljeni su e-Bicikli
IZVORI FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna, proračuna Županije i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

3. Pilot projekt pametnog raskršća	
CILJ PROJEKTA	Aktivno pametno raskršće
OPIS PROJEKTA	<p>Inovativnim konceptima gradovi i općine će u budućnosti moći aktivno utjecati i kontrolirati promet. Inteligentni sustavi i infrastruktura pomažu u optimalnom korištenju dostupnog prostora zahvaljujući središnjoj kontroli i planiranju.</p> <p>Raskrižje budućnosti prepoznaje svoju okolinu i trajno komunicira sa svim sudionicima u prometu. Pilot projekt pametnog raskršća uključuje sinergiju niza IKT rješenja i aplikacija.</p> <p>Postavljanje javne rasvjete s multifunkcionalnom senzorskom mrežom koja se prilagođava vremenskim okolnostima te prometu i kretanju građana predstavlja jedno od ključnih rješenja pametnog raskršća. Pametna rasvjeta omogućuje pametnije upravljanje općinskom infrastrukturom te pozitivan učinak na okoliš kroz štednju energije.</p> <p>Pametne ulice su također opremljene s videonadzornim kamerama koje šalju informacije o prometnom stanju te mogućim prekršajima u prometu. Parkirališta u pametnim ulicama su opremljena parkirnom tehnologijom koja automatski prepoznaje vozila, informira vozače o zauzeću parkinga putem aplikacija i digitalnih ekrana te automatski naplaćuje parkirna mjesta. Osim toga, pametna ulica će biti opremljena sensorima koji će javljati temperaturu i vlažnost zraka pri tlu i iznad tla kako bi nadzorni sustav mogao predvidjeti vjerojatnost nastanka poledice i/ili magle, te upozoriti vozače na isto putem pametnih znakova i/ili mobilnih aplikacija.</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Općina, stanovnici, posjetitelji
RAZDOBLJE PROVEDBE	2027. – 2028.
REZULTATI PROVEDBE	Minimalno jedna ulica opremljena pametnom prometnom infrastrukturom
IZVORI FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

4. Izgradnja novih biciklističkih staza	
CILJ PROJEKTA	Povećanje funkcionalnosti javnog prijevoza
OPIS PROJEKTA	<p>U sklopu pametnog sustava javnog prijevoza biciklizam predstavlja najučinkovitiju i ekonomski najisplativiju metodu osobnog prijevoza te ima potencijal rasteretiti cjelokupni prometni sustav i okoliš.</p> <p>Cilj ove mjere je kroz uređenje dodatnih biciklističkih staza povećati aktivnost građana time što će veći broj stanovnika zamijeniti automobil biciklom i tako doprinijeti smanjenju emisije stakleničkih plinova.</p> <p>Razvoj biciklističkih ruta i popratne infrastrukture kao jednog od najdjelotvornijih načina kretanja za stanovnike i proširenje turističke ponude općine odnosno razvoj cikloturizma predstavlja znatan doprinos razvoju pametne općine.</p> <p>Cikloturizam i drugi oblici korištenja bicikala u turizmu spadaju u rastuće oblike turističkih aktivnosti te na taj način privlače sve veći broj posjetitelja te obogaćuju turističku ponudu. Potrebne mjere za ostvarenje cilja su nove biciklističke staze, dobra biciklistička infrastruktura, aplikacija biciklističkih ruta, parkirna mjesta, ali i uslužne djelatnosti poput servisa i stanice za najam bicikala. Također treba predvidjeti i stanice za punjenje električnih bicikala. Zbog složenosti provedbe mjera će se provesti u više faza.</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Stanovnici i posjetitelji
RAZDOBLJE PROVEDBE	2024. – 2028.
REZULTATI PROVEDBE	Izgrađene su nove biciklističke staze
IZVORI FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna, proračuna Županije i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

STRATEŠKO PODRUČJE 3 : Pametno upravljanje energijom i zaštitom okoliša

	1. Pametna javna rasvjeta
CILJ PROJEKTA	Učinkovitije upravljanje rasvjetom i ušteda električne energije
OPIS PROJEKTA	<p>Sustav javne rasvjete jedan je od ključnih faktora s obzirom na potrošnju električne energije čijom se modernizacijom mogu ostvariti značajne uštede na godišnjoj razini i time postići sigurnost, udobnost i pristupačnost za svakog građana na javnim mjestima.</p> <p>U planu je obnova rasvjetnih tijela s prvenstvenim ciljem smanjenja potrošnje energije. Pametna javna rasvjeta podrazumijeva interoperabilno rješenje, koji korištenjem odgovarajućih tehnologija (senzori pokreta, pametni mjerači dnevnog svjetla, itd.) prikuplja relevantne podatke o radu i statusu rasvjetnih tijela, potrošnji energije, događajima u okolini i omogućava aktivno praćenje i upravljanje rasvjetom ovisno o situaciji.</p> <p>Preciznije gledano moguće je smanjiti razinu ili čak u potpunosti ugasi rasvjetna tijela u područjima i periodima slabije frekvencije ljudi i vozila koja će se automatski upaliti kada senzor identificira kretanje osoba ili vozila u dometu senzora na rasvjetnom tijelu, moguće je prilagođavanje rasvjete vremenskim uvjetima i sl. Valjano je proučiti postavljanje sustava baziranih na AI koji će kontinuirano razvijati i poboljšavati algoritme po kojima će prediktivno upravljati rasvjetom.</p> <p>Pametno upravljanje rasvjetom pružiti će učinkovitije korištenje resursa općine, ostvarenje pozitivnog učinka na okoliš kroz smanjenje emisije topline, troškova energije i održavanja, svjetlosnog zagađenja, ali i na građane sigurnijim prometom zbog povećane vidljivosti, te povećanom javnom sigurnošću uslijed poboljšane rasvjete.</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Općina, stanovnici
RAZDOBLJE PROVEDBE	2025. – 2028.
REZULTATI PROVEDBE	Postavljen sustav pametne javne rasvjete
IZVORI FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna, proračuna Županije i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

2. Sustav pametnog upravljanja vodama	
CILJ PROJEKTA	Učinkovitije upravljanje vodnim resursima
OPIS PROJEKTA	<p>Pametne se tehnologije također sve više koriste u upravljanju vodnih mreža kako bi se osigurala opskrba vode i održiva potrošnja u cijeloj općini. Mjerom se namjerava razvoj i primjena naprednih tehnologija koje omogućuju bolje razumijevanje sustava vodovodnih mreža i njihovog stanja, kao i prepoznavanje potencijalnih problema unutar mreže.</p> <p>Ugradnjom pametnih mjerača i senzora (npr. IoT) koji bilježe potrošnju vode, tlak vode i performanse sustava omogućuje se kontinuirano praćenje potrošnje vode, ali i sustava odvodnje otpadnih i oborinskih voda. Kroz mogućnost daljinskog očitavanja potrošnje (u realnom vremenu i/ili na zahtjev), lakše se mogu prepoznati gubitci i kvarovi u sustavu te isti otkloniti u ranoj fazi.</p> <p>Uvođenjem sustava osigurala bi se preciznija identifikacija problematičnih područja i tako spriječili daljnji gubitci i kvarovi, regulirale razine pritiska, omogućilo bolje upravljanje imovinom kao i prioritizacija unutar sustava održavanja. Mjerači omogućavaju praćenje potrošnje vode i kvalitetniju proizvodnju, ali i samu distribuciju pomoću koje se mogu raditi kvalitetnije prognoze, što opet omogućava da cijeli sustav opskrbe bude optimiziran i učinkovitiji, te da se voda kvalitetnije koristi.</p> <p>Učinkovitije upravljanje vodnim resursima, bolje predviđanje potrošnje te proaktivno rješavanje poteškoća u opskrbi vode postići će se upravo provedbom navedene mjere. Zbog složenosti provedbe mjera će se provesti u više faza.</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Općina, stanovnici
RAZDOBLJE PROVEDBE	2025. – 2028.
REZULTATI PROVEDBE	Postavljen sustav pametnog upravljanja vodama
IZVORI FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna, proračuna Županije i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

3. Pametne klupe	
CILJ PROJEKTA	Svima dostupno korištenje obnovljivih izvora energije i njihova praktična primjena u svakodnevnom životu općine
OPIS PROJEKTA	<p>Pametne klupe predstavljaju primjere kako se tehnologija može koristiti za poboljšanje životnog okoliša, pružajući korisnicima dodatnu funkcionalnost i doprinoseći održivosti i inovacijama u prostornom planiranju.</p> <p>Pametne klupe predstavljaju urbani namještaj opremljen tehnološkim rješenjima kako bi omogućili korištenje obnovljivih izvora energije. Tako koristeći sunčevu energiju možemo omogućiti stanovnicima da napune svoje mobilne uređaje dok sjede na klupi, besplatan wifi pristup korisnicima.</p> <p>Mogu uključivati senzore za praćenje okoliša kao i ekrane ili monitore koji prikazuju korisne informacije o vremenu, kvaliteti zraka, lokalnim događanjima.</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Stanovnici i posjetitelji
RAZDOBLJE PROVEDBE	2025.-2028.
REZULTATI PROVEDBE	Ugrađene solarne klupe
IZVORI FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna, proračuna Županije i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

4. Pametne kante za otpad	
CILJ PROJEKTA	Optimizacija zbrinjavanja otpada
OPIS PROJEKTA	<p>Učinkovitije i profitabilnije gospodarenje otpadom omogućeno je uvođenjem pametnih kanti za otpad. Osnovni zadatak ove mjere je ugradnja posebnih senzora (npr. IoT/RFID) u spremnike za otpad koji javljaju popunjenost spremnika u realnom vremenu i šalju povratni signal nadležnim službama zaduženim za njihovo zbrinjavanje.</p> <p>Nakon dojava o optimalnoj popunjenosti spremnika službe zadužene za zbrinjavanje otpada izlaze na teren s svojim vozilima kako bi ispraznili spremnike. Ovim načinom djelovanja komunalne službe osim što optimiziraju svoj rad, štede i energiju.</p> <p>Upotrebom ovih spremnika čija implementacija je vrlo brza i jednostavna, manje se zagađuje okolina s emisijama CO₂, radi se manja gužva prilikom preuzimanja spremnika, odnosno zamjene punih spremnika s praznim, a isto tako i stanovnicima koji koriste navedene spremnike omogućavaju izbjegavanje situacija da su spremnici puni pa nemaju gdje odložiti otpad.</p> <p>Putem mobilne mreže pametni spremnici su povezani u sustav, koji prikuplja podatke svakog pojedinog spremnika u realnom vremenu ili na zahtjev. Tako svaki stanovnik i nadležna služba u određenom trenutku imaju informacije o stanju popunjenosti kapaciteta navedenog spremnika.</p> <p>Pametni spremnici također mogu koristiti sunčevu energiju koja se opskrbljuje integriranim solarnim pločama. Dodatno kroz ovu mjeru moguće je planirati i korištenje web kamera kojima bi se snimalo odlaganje otpada u spremnike i na taj način sprječavalo odlaganje neprikladnog otpada u iste. Postoji mogućnost planiranja i korištenja spremnika sa ugrađenom vagom, pomoću kojeg bi se pratila „proizvodnja“ otpada po korisniku.</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Stanovnici i komunalna društva
RAZDOBLJE PROVEDBE	2025.-2028.
REZULTATI PROVEDBE	Ugrađene pametne kante
IZVORI FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

5. Energetski samo dostatne zgrade javnog sektora	
CILJ PROJEKTA	Smanjenje potrošnje energenata i ušteda javnog novca i povećati korištenje obnovljivih izvora energije
OPIS PROJEKTA	<p>Namjera je energetski obnoviti zgrade u vlasništvu općine putem ugradnje OIE sustava (FN elektrane, toplinske pumpe, rekuperatori otpadne topline, plinski kondenzacijski kotlovi, itd).</p> <p>Obnovom i povećanjem energetske učinkovitosti zgrada u općinskom vlasništvu smanjuje se potrošnja energije i omogućuje ušteda sredstava.</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Općina i stanovnici
RAZDOBLJE PROVEDBE	2024. – 2028.
REZULTATI PROVEDBE	Broj energetski obnovljenih zgrada
IZVORI FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

	6. Sufinanciranje izgradnja elektrana na obiteljskim kućama i privatnim poslovnim objektima
CILJ PROJEKTA	Transformacija općine u energetska neovisnu općinu
OPIS PROJEKTA	<p>Izraditi projekt sufinanciranja projektne dokumentacije za građane za vlastitu potrošnju.</p> <p>Projektna dokumentacija je osnova za traženje bespovratnih sredstava koja se svake godine dodjeljuju putem javnog poziva FZOEU.</p> <p>Uz poticanje fizičkih osoba za ugradnju FN na obiteljskim kućama i gospodarskim zgradama, i općina mora napraviti plan energetske obnove svojih zgrada i ugradnje FN postrojenja.</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Općina i stanovnici
RAZDOBLJE PROVEDBE	2024. – 2028.
REZULTATI PROVEDBE	Broj instaliranih elektrana
IZVORI FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

STRATEŠKO PODRUČJE 4 : Pametni razvoj kvalitete života ljudi i društvenih usluga

	1. Razvoj digitalnih i stručnih kompetencija svih djelatnika općine i komunalnih društava
CILJ PROJEKTA	Razvoj digitalnih i stručnih kompetencija zaposlenika općinske uprave
OPIS PROJEKTA	<p>Udovoljavanje visokim zahtjevima suvremenog svijeta rada u budućnosti bit će moguće jedino kroz misiju cjeloživotnog učenja, a općina će poduzeti potrebne mjere kako bi osigurao odgovarajuću visoku razinu obuke zaposlenika. Digitalne vještine zaposlenika općine i komunalnih poduzeća je potrebno značajno unaprijediti kako bi predstavljali primjer građanima i poduzetnicima te omogućili pametnije upravljanje općinom. Osnovna znanja u smislu digitalne pismenosti nužna su kako bi se omogućilo iskorištavanje svih prednosti i mogućnosti naprednih informacijsko-komunikacijskih tehnologija, rješenja i alata. Kontinuiranim podizanjem razine digitalne pismenosti djelatnika na svim razinama, djelatnici potiču razvijanje novih digitalnih usluga općine u području svojih nadležnosti i odgovornosti.</p> <p>Rezultat toga je veća učinkovitost, pametnije upravljanje i bolja kvaliteta usluga kao i povećano zadovoljstvo građana tim uslugama. Digitalne vještine uvrstit će se u obavezne uvjete za sve nove zaposlenike i biti će stalni proces unutar cjeloživotnog obrazovanja i programa.</p> <p>Programi razvoja digitalnih vještina uključuju planove učenja za pojedine razine odgovornosti te razradu strateških kompetencija za pojedina radna mjesta. Sprovodit će se interne edukacije zaposlenika te će se razviti interna e-learning platforma putem koje će djelatnici imati dostupne e-learning materijale i sadržaje koji potiču njihovu kontinuiranu edukaciju u području digitalnih vještina.</p> <p>Program razvoja je osmišljen na način da osim navedenog potiče, mjeri i nagrađuje uspjehe zaposlenika na području razvijanja vlastitih digitalnih vještina i praćenja njihove realizacije, a ujedno će poticati inovativnost, kontinuiranim unaprjeđenjem ključnih poslovnih procesa te njihovom digitalizacijom.</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Općina i komunalna društva
RAZDOBLJE PROVEDBE	2024. – 2028.
REZULTATI PROVEDBE	Provedene edukacije iz IK tehnologija. Postavljena interna e-learning platforma
IZVORI FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

	2. Edukacije građana u području IKT-a i organizacija STEM radionica
CILJ PROJEKTA	Edukacija stanovnika
OPIS PROJEKTA	<p>Promicanje obrazovanja stanovnika ključno je pitanje pametne općine. Kontinuirana edukacija nudi preduvjet za odgovarajuće suočavanje s izazovima budućnosti a posebno na području IK tehnologija. Nužan uvjet za uspješno ostvarenje ciljeva i koncepta pametne općine je maksimalna uključenost stanovnika – informiranih, obrazovanih i sposobnih iskoristiti sve mogućnosti i prednosti koje pružaju pametne tehnologije i rješenja.</p> <p>Poseban naglasak se stavlja na razvoj sposobnosti u području digitalne pismenosti, IK tehnologija, te STEM (znanost, tehnologija, inženjerstvo i matematika) područja. Edukativne aktivnosti za građane uključuju razvoj i pružanje elearning sadržaja, seminara, edukacija i radionica za razvoj različitih vještina, a namijenjene su za sudionike različite dobi.</p> <p>Predviđeno je više grupa, u koje se stanovnici mogu uključiti ovisno o njihovoj dobi te razini interesa i kompetencija. Ovim će se načinom potaknuti međugeneracijska kohezija i prijenos znanja između sudionika edukacije.</p> <p>Sudjelovanje na edukacijama građani će moći prijaviti putem općinske internet platforme za e-usluge, u okviru modula e-edukacija.</p> <p>Kontinuirano i aktivno uključivanje građana kroz njihovu edukaciju omogućuje razvoj inovacije i kreativnosti nužnih kako bi se općina, odnosno općenito društvo moglo okarakterizirati kao pametno.</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Stanovnici
RAZDOBLJE PROVEDBE	2024. – 2028.
REZULTATI PROVEDBE	Broj provedenih edukacija i STEM radionica
IZVORI FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna, Županije i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

3. Izgradnja širokopolasne i 5G infrastrukture	
CILJ PROJEKTA	Omogućavanje ostvarenja usluga i provedba budućih rješenja pametne općine
OPIS PROJEKTA	<p>Izdržljiva, efikasna i pristupačna širokopolasna mreža je nužan preduvjet za implementaciju pametnih tehnologija i rješenja na području općine Donja Voća.</p> <p>Ovom aktivnosti omogućiti će se izgradnja kvalitetne širokopolasne infrastrukture koja je potrebna za ostvarenje usluga i provedbu rješenja pametne općine, a posebno je značajna za izgradnju sustava digitalne infrastrukture.</p> <p>Pouzdana širokopolasna infrastruktura zahtijeva značajnu nadogradnju postojećih mreža u općinskom, ali prvenstveno u privatnom vlasništvu (A1, HT) s obzirom na povećanje dostupnosti brzog i stabilnog Interneta.</p> <p>Općina će izraditi Plan razvoja širokopolasne infrastrukture koji je usklađen sa ONP-om i DAE 2020, te predviđati izgradnju mreže baziranoj na FTTH tehnologiji.</p> <p>Međutim jedan od ciljeva ove aktivnosti je i primarno povećanje obuhvata općinske besplatne mreže baziranog na WIFI tehnologijama.</p> <p>Razvoj širokopolasne infrastrukture omogućit će povećanje dostupnosti brzog Interneta u područjima u kojima do sad nije bila dostupna adekvatna infrastruktura za takvu uslugu. Investicija u infrastrukturu omogućit će bolji i brži pristup Internetu, te će se time pridonijeti povećanju kvalitete i standarda života stanovnika. Zbog složenosti provedbe mjera će se provesti u više faza.</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Općina, stanovnici, gospodarstvenici i posjetitelji
RAZDOBLJE PROVEDBE	2024. – 2028.
REZULTATI PROVEDBE	Izgrađena nova širokopolasna infrastruktura na FTTH tehnologiji
IZVORI FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna, Županije i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

4. Sustav videonadzora ključnih lokacija i prometnica	
CILJ PROJEKTA	Povećanje sigurnosti svih stanovnika općine
OPIS PROJEKTA	<p>Uspostavom video nadzora nad ključnim lokacijama i prometnicama na području općine osigurat će se sigurnije i kvalitetnije mjere za zaštitu osoba i imovine, što prvenstveno zadovoljava potrebu za sigurnošću stanovnika i posjetitelja.</p> <p>Sama sigurnost je jedan od najvažnijih preduvjeta stabilnom i kvalitetnom životu.</p> <p>Realizacijom ove mjere općina će svojim stanovnicima podići razinu povjerenja u nju, a posebno u uvjetima povećane sigurnosti kretanja u prometu najmlađih i najstarijih stanovnika općine.</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Stanovnici i posjetitelji
RAZDOBLJE PROVEDBE	2025. – 2028.
REZULTATI PROVEDBE	Implementacija video nadzora određenih lokacija i prometnica
IZVORI FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna, Županije i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

5. Sustav pametnog nadzora bespilotnim letjelicama	
CILJ PROJEKTA	Potpura poljoprivrednicima i bolje upravljanje kriznim situacijama
OPIS PROJEKTA	<p>Bespilotne letjelice - dronovi u današnje su vrijeme u primjeni u mnogim aspektima života, među kojima je i poljoprivrednoj djelatnosti, koja je važna za razvoj općine.</p> <p>Dronovi u poljoprivredi mogu donijeti velike uštede u samoj proizvodnji tako da se, primjerice, korištenjem bespilotne letjelice može pregledati polje i ustanoviti je li se na biljkama pojavila neka bolest, na kojem dijelu polja nedostaje vode ili mineralnog gnojiva i onda ciljano djelovati samo na taj dio, što donosi uštede u proizvodnji. Također, dronove je moguće koristiti i u svrhu zaštite poljoprivrednih usjeva od krađe, te na taj način suzbiti sve prisutniji oblik kaznenih djela počinjenih na štetu OPG-ova.</p> <p>Osim u poljoprivredi, dronove je moguće koristiti za različite aktivnosti upravljanja kriznim situacijama, spašavanje i nadzor, ali i u vatrogastvu, šumarstvu, vodoprivredi, za potrebe katastarske izmjere, geodezije, građevine, urbanizacije te svih oblika 3D modeliranja terena. Korištenjem ovog visokoautomatiziranog i tehnološki naprednog sustava nadzora površina s izravnim pogledom u stvarnom vremenu omogućava se brži protok potrebnih informacija, djelovanje u skladu s istim te na taj način direktno pridonosi povećanju razine sigurnosti na području općine.</p> <p>Na ovaj način moguće detektirati i nelegalna odlagališta otpada.</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Općina, stanovnici (primarno poljoprivrednici)
RAZDOBLJE PROVEDBE	2026. – 2028.
REZULTATI PROVEDBE	Nabavljena je bespilotna letjelica
IZVORI FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna, Županije i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

6. Stipendiranje učenika i studenata samostalno i u suradnji sa lokalnim gospodarstvenicima	
CILJ PROJEKTA	Poticanje obrazovanja stanovništva i zadržavanje i povratak mladih u općinu.
OPIS PROJEKTA	<p>Preduvjet za uspješno ostvarenje ciljeva i koncepta pametne općine je maksimalna uključenost građana – informiranih, obrazovanih i sposobnih iskoristiti sve mogućnosti i prednosti koje pružaju pametne tehnologije i rješenja.</p> <p>Obrazovanje, formalno (osnovne i srednje škole) s posebnim naglaskom na razvoj kvalitetnih informatičkih programa u školama, naglaskom na robotiku, ali i priprema za STEM područja (znanost, tehnologija, inženjerstvo i matematika), te cjeloživotno obrazovanje, kao i obrazovanje odraslih stvaraju uvjete za aktivno uključivanje građana i omogućuje razvoj inovacije i kreativnosti nužnih kako bi se općina razvijala u smjeru pametne općine .</p> <p>Povezivanje djece završnih razreda osnovne i srednje škole s poduzetnicima, njihovo profesionalno usmjeravanje u deficitarna zanimanja, omogućit će ostatak većeg broja djece u općini, a samim time i jačanje razvojnih kapaciteta općine.</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Učenici, studenti, poduzetnici
RAZDOBLJE PROVEDBE	2024. – 2028.
REZULTATI PROVEDBE	Broj odobrenih stipendija
IZVORI FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna, Županije i EU sredstvima, te od strane lokalnih poduzetnika, ovisno o raspoloživosti istih.

7. Izgradnja pametnih igrališta i sportskih objekata	
CILJ PROJEKTA	Potaknuti kod najmlađih kreativno igranje i svjesnost o tehnologiji koja nas okružuje
OPIS PROJEKTA	<p>Pametna igrališta i sportski tereni za djecu i mlade su inovativna i interaktivna igrališta koje koriste i kinetičku energiju, ili energiju kretanja, te različite moderne tehnologije kako bi potaknulo igru, zabavu i tjelesnu aktivnost kod djece i mladih.</p> <p>Ova vrsta igrališta koristi mehanizme koji pretvaraju dječju aktivnosti i kretanje u električnu energiju te koristi tehnologiju kako bi igru i sport učinili zanimljivijima.</p> <p>Djeca npr. vozeći bicikl mogu uključiti lampe u parku ili napuniti svoj mobilni telefon, a ljuljačke mogu osvijetliti ljuljajući se.</p> <p>Pametno igralište se sastoji od tradicionalnih i novih dječjih sprava obogaćenih dodatni funkcijama koja stimuliraju dječja osjetila te pokreću nova iskustva na elektronskim dodacima. U nove dječje sprave spadaju mini trampolin koji reproducira glazbu, lopte koje je potrebno zavrtjeti svojom energijom kako bi svijetlile ili svirale, interaktivne kutije koje stimuliraju dječja osjetila ili stupovi koji djeci zadaju određene intelektualne igre i logičke zadatke i sl..</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Djeca i mladi iz općine
RAZDOBLJE PROVEDBE	2025. – 2028.
REZULTATI PROVEDBE	Izgrađeno pametno igralište za djecu o sportski objekt
IZVORI FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna, Županije i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

STRATEŠKO PODRUČJE 5 : Pametno gospodarstvo

	1. Razvoj mobilnih aplikacija za poticanje turističkog razvoja (manifestacije, biciklističke staze, vinske ceste i dr.)
CILJ PROJEKTA	Brži razvoj turističkih potencijala
OPIS PROJEKTA	<p>Putem interneta, mobilnih aplikacija i mobilnih platformi, posjetitelji i gosti općine mogu se bolje upoznati sa pojedinim turističkim sadržajima koje općina nudi (povijest općine, biciklističke rute, vinske ceste, manifestacije u općini), ali također i saznati o trenutnim zbivanjima i događajima koji mogu biti interesantni i zanimljivi kako za domaće stanovništvo, tako i za posjetitelje.</p> <p>Turističke i povijesne informacije mogu biti prikazane i kroz VR i AR aplikacije. Obje platforme će imati podršku za promociju OPG-ova na području općine te poduzetnika koji se bave turizmom.</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Stanovnici i posjetitelji
RAZDOBLJE PROVEDBE	2025. – 2028.
REZULTATI PROVEDBE	Izrađene mobilne aplikacije
IZVORI FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna, proračuna Županije i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

2. Razvoj platforme i mobilnih aplikacija za povezivanje tvrtki, obrtnika i OPG-ova	
CILJ PROJEKTA	Poboljšano poduzetničko okruženje i povećana konkurentnost gospodarstva
OPIS PROJEKTA	<p>Cilj ove mjere je osnažiti i poticati tvrtke, obrtnike i OPG-ove te omogućiti njihovu povezanost, međusobnu podršku i razmjenu informacija.</p> <p>Kako bi se obogatilo poduzetničko okruženje i povećala konkurentnost gospodarstva u planu je izrada Internet, odnosno mobilnih platformi putem kojih će tvrtke, obrtnici i OPG-ovi između ostalog međusobno komunicirati, prezentirati svoje proizvode te prodavati iste.</p> <p>Općina se ovim načinom fokusira na daljnje poticanje poslovnog okruženja kroz stvaranje potrebne digitalne infrastrukture te promicanje lokalnih proizvoda.</p> <p>Navedene platforme kupcima omogućavaju na jednostavan način pregled cjelokupne ponude lokalnih proizvoda te narudžbu istih</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Tvrtke, obrti i OPG-i
RAZDOBLJE PROVEDBE	2026. – 2028.
REZULTATI PROVEDBE	Razvijene i pokrenute Internet i mobilne platforme
IZVORI FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna, proračuna Županije i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

	3. Pokretanje Start-Up zajednice – razmjena znanja između poduzetnika i Start-Up mladih poduzeća
CILJ PROJEKTA	Poboljšano poduzetničko okruženje i povećana konkurentnost gospodarstva
OPIS PROJEKTA	<p>Projekt predstavlja podršku poslovnim subjektima koji razvijaju ili su već razvili inovativni proizvod ili uslugu, a temelji se na pružanju informacija, razmjeni mišljenja, davanju pojašnjenja te snalaženju u regulatorskim zahtjevima.</p> <p>Na taj način potaknuti će se poduzetništvo i zapošljavanje te samozapošljavanje mladih, daljnji razvoj mladih tvrtki, međusobna povezanost između iskusnih i novih poduzetnika te razvoj novih inovacija i rješenja koje će doprinijeti daljnjem gospodarskom razvoju općine.</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Tvrtke, obrti i OPG-i
RAZDOBLJE PROVEDBE	2026. – 2028.
REZULTATI PROVEDBE	Bolja povezanost lokalnih poduzetnika i Start-Up tvrtki
IZVORI FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna, proračuna Županije i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

	4. Virtualni posjetiteljski centar za povećanje atraktivnosti slabije posjećenih područja
CILJ PROJEKTA	Brži razvoj ruralnog turizma i dostupnije informacije o turističkim potencijalima općine
OPIS PROJEKTA	<p>Cilj ove mjere je potaknuti turiste na otkrivanje manje poznatih atrakcija u općini i aktivirati turistički nerazvijena područja.</p> <p>Radi se o digitalnoj platformi koja se koristi kako bi se privukla pažnja i interes posjetitelja prema manje poznatim i slabije posjećenim područjima. Ova inovativna tehnologija omogućuje takvim područjima da promoviraju svoje prirodne ljepote, kulturno nasljeđe, turističke atrakcije i druge jedinstvene aspekte putem virtualnih sredstava.</p> <p>Virtualni posjetiteljski centar može doprinijeti povećanju atraktivnosti takvih područja kroz: virtualne ture koje posjetitelji mogu istražiti iz udobnosti svog doma, interaktivne vodiče koji mogu uključivati digitalne vodiče ili chatbotove koji pružaju informacije o području, povijesti, kulturi i sl., videozapise i priče o lokalnim stanovnicima, tradiciji, običajima te promociju kulturnih događanja što uključuje informacije o događanjima, festivalima, gastronomiji</p> <p>Informacije dostupne putem digitalne platforme, imaju za cilj privlačenje posjetitelja da dođu i dožive općinu uživo.</p>
NOSITELJ PROJEKTA	Općina Donja Voća
CILJNA SKUPINA	Općina, stanovnici, gospodarstvenici i posjetitelji
RAZDOBLJE PROVEDBE	2026. – 2028.
REZULTATI PROVEDBE	Izrađena platforma za nadzor i prikaz informacija u realnom vremenu
IZVORI FINANCIRANJA	Financiranje provedbe bit će izvedeno sredstvima lokalnog proračuna, proračuna Županije i EU sredstvima, ovisno o raspoloživosti istih.

7. NAČINI FINANCIRANJA STRATEŠKIH CILJEVA I PRIORITETA

Budući da općina Donja Voća kao niti većina drugih malih općina nema tako snažni fiskalni kapacitet, najviše se mora oslanjati na EU i nacionalne fondove i dobivanje bespovratnih sredstava, kako bi se ostvariti ovi projekti koji će za posljedicu imati brži razvoj općine.

Provedba Strategije razvoja pametne općine Donja Voća primarno se treba osigurati privlačenjem sredstava iz državnog proračuna i fondova nacionalne razine

Europska unija donijela je novi hitni instrument oporavka pod nazivom EU nove generacije Next generation EU te se njime se želi pomoći europskom gospodarstvu da se brže oporavi od krize uzrokovane pandemijom Covid 19. Navedenim se otvaraju nove mogućnosti osiguranja financijskih sredstava u narednom periodu iz Nacionalnog programa oporavka i otpornosti kao i Operativnog programa Konkurentnost i kohezija do 2027 godine

Nadalje, sredstva je moguće povući iz Fonda za pravednu tranziciju za ulaganja koja će doprinijeti ublažavanju učinaka tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu kroz jačanje poduzetništva u zelenom i digitalnom gospodarstvu, smanjivanju emisija stakleničkih plinova, diverzificiranje regionalnih gospodarstava i povećavanju mogućnosti zapošljavanja radne snage.

Unutar Kohezijske politike odobren je Integrirani teritorijalni program 2021.-2027. godine koji je usmjeren na ulaganja za specifične potrebe određenih područja na lokalnoj i regionalnoj razini, između ostalog namijenjen je i za ulaganja u vozni park čistoga gradskog prometa, biciklističku infrastrukturu i digitalizaciju gradskog prometa.

Osiguranje i nabavljanje financijskih sredstava, njihovo upravljanje, kao i praćenje korištenja, izuzetno su bitan čimbenik provedbe strategije.

Uz nacionalne i europske izvore financiranja, važno je otvoriti prostor za mogućnost financiranja od strane privatnog sektora kroz programe javno privatnog partnerstva i različitih drugih lokalnih izvora. S obzirom da većina infrastrukturnih projekata zahtjeva i značajne financijske izdatke, a postojeći nacionalni izvori financiranja trenutno ne posjeduju dovoljnu financijsku snagu kako bi se navedeni projekti mogli u cijelosti financirati, potrebno se u smislu financiranja usmjeriti na Europske strukturne fondove (ESI) koji su namijenjeni za projekte zaštite okoliša, istraživanje i inovacije, obrazovanje, jačanje kapaciteta javne uprave, informacijske i telekomunikacijske tehnologije te razvoj malih i srednjih poduzeća.

U nastavku su prezentirani mogući izvori financiranja projekata kroz bespovratna sredstva iz različitih izvora Europske unije te kreditna sredstva lokalni, europskih i svjetskih financijskih institucija koje su fokusirane na financiranje razvojnih projekata javnog i privatnog sektora.

IZVOR FINANCIRANJA	UPOTREBA SREDSTAVA
Kohezijski fond (KF) Podupiru	Podupire ulaganja u području prometa i okoliša, uz poseban naglasak na obnovljivoj energiji te ulaganja u TEN-T
Europski socijalni fond plus (ESF+)	Podupire veći pristup zaposlenju, modernizaciju institucija i usluga tržišta rada, promiče rodno uravnoteženo sudjelovanje na tržištu rada, promicanje prilagodbe radnika, poduzeća i poduzetnika promjenama, veća kvaliteta, djelotvornost sustava obrazovanja i osposobljavanja te njihova relevantnost za tržište rada, promicanje jednakog pristupa kvalitetnom i obrazovanju i osposobljavanju s naglaskom na skupine u nepovoljnom položaju, promicanje cjeloživotnog učenja
Fond za pravednu tranziciju (JTF)	Instrument Kohezijske politike 2021-2027, kao prvi stup Mehanizma za pravednu tranziciju i kontekstu Europskog zelenog dogovora s ciljem postizanja klimatske neutralnosti EU do 2050. godine. Mjere su posebno usmjerene na produktivna ulaganja u MSP-ove, ulaganja u aktivnosti istraživanja i inovacija te poticanje prijenosa naprednih tehnologija; ulaganja u uvođenje tehnologije i infrastrukture za čistu energiju po pristupačnoj cijeni i smanjenje emisija stakleničkih plinova; ulaganja u digitalizaciju; ulaganja u unapređenje kružnoga gospodarstva te ulaganja u dokvalifikaciju i prekvalifikaciju radnika
Europski fond za regionalni razvoj	U razdoblju 2021.-2027. omogućit će ulaganja u pametniju, zeleniju, povezaniju i društveniju Europu koja je bliža svojim građanima. Predviđena su ulaganja u infrastrukturu; istraživanje i inovacije, produktivna ulaganja u MSP-ove i ulaganja usmjerena na očuvanje postojećih i otvaranje novih radnih mjesta, opremu, softver i nematerijalnu imovinu te umrežavanje, suradnju i razmjenu iskustava.
Obzor 2020	Program Europske unije za istraživanje i inovacije unutar kojeg djeluje i posebna inicijativa pod nazivom „Pametni gradovi i zajednice“ kojom se financijski podupire demonstracija naprednih informacijsko-komunikacijskih rješenja u urbanim sredinama
Urbane inovativne akcije (UIA)	Inicijativa Europske komisije koja gradovima u cijeloj Europi pruža resurse za testiranje novih rješenja za suočavanje s održivim urbanim razvojem koji su od značaja na razini Unije
Europski instrument za pomoć lokalnom energetskom razvitku (ELENA)	Program tehničke pomoći Europske investicijske banke i Europske komisije za pripremu investicijskih projekata iz sektora energetske učinkovitosti, distribuiranih obnovljivih izvora energije te gradskog prijevoza
Zajednička pomoć za potporu projektima u europskim regijama (JASPERS)	Tehnička pomoć Europske komisije, Europske investicijske banke i Europske banke za obnovu i razvoj kojim se potpomaže priprema velikih infrastrukturnih projekata povezanih s prometom, vodom, otpadom, energijom i gradskim prijevozom
CIVITAS Activity Fund	Program za pružanje potpore aktivnostima s područja održive urbane mobilnosti
Europski programi prekogranične, transnacionalne i međuregionalne suradnje (INTERREG)	Omogućava provedbu projekata koji promoviraju pametan i održiv razvoj, istraživanje i demonstraciju pilot projekata te razmjenu znanja između europskih gradova i regija.

Tablica 1 Potencijalni izvori financiranja projekata – bespovratna sredstva
Izvor: Izrada autora

IZVOR FINANCIRANJA	UPOTREBA SREDSTAVA
HBOR- Hrvatska banka za obnovu i razvitak	Podupiru se ulaganja u području prometa i okoliša, uz poseban naglasak na obnovljivoj energiji te ulaganja u TEN-T
EIB- Europska investicijska banka	Središnja financijska institucija Europske unije financijski direktno podupire velike infrastrukturne projekte te surađuje s nacionalnom razvojnom bankom HBOR-om, na plasmanu kreditnih linija za manje razvojne projekte
EBRD– Europska banka za obnovu i razvoj	Glavna međunarodna banka za financiranje zemalja u ekonomskoj tranziciji kreditira dugoročne razvojne projekte u javnom i privatnom sektoru,
WB – Svjetska banka	Usmjerena je na poticanje ključnih reformi javne uprave i fiskalne prilagodbe, u sektoru prometa i poduzetništva.

Tablica 2 Potencijalni izvori financiranja projekata – kreditna sredstva
Izvor: Izrada autora

Kako je ranije rečeno, zbog prirode investicija pametnog razvoja općine Donja Voća, ali i zakonskih ograničenja za proračunsko zaduživanje, potrebno je osigurati što veću uključenost privatnog sektora **kroz model javno-privatnog partnerstva ili koncesije**. Taj model može biti optimalan za isporuku određenih javnih investicija pogotovo ako se izvedbom projekta može značajnije povećati postojeća kvaliteta javnih usluga, smanjenje proračunskih rashoda te rizika raspoloživosti usluge za građane.

Kod provedbe pojedinih projektnih inicijativa treba razmišljati o najprikladnijem mehanizmu financiranja za ostvarenje ciljeva, vodeći pritom računa da se odabere ona kombinacija modela i izvora koja će osigurati najveću vrijednost za novac poreznih obveznika.

Za kvalitetnu provedbu Strategije razvoja pametne općine Donja Voća, potrebno je napraviti i akcijski plan, koji će na konkretnoj razini razraditi svaku mjeru u smislu potrebnih financijskih sredstava u proračunu za tekuću godinu.

Planiranje financijskih sredstava je izuzetno važno, jer bez vlastitog financijskog učešća nije moguće povlačiti niti sredstava iz fondova.

SLIKE

Slika 1 Dimenzije pametnih naselja	6
Slika 2 Što pružaju pametna naselja.....	9
Slika 3 Položaj Općine Donja Voća u Varaždinskoj županiji.....	17

TABLICE

Tablica 1 Potencijalni izvori financiranja projekata – bespovratna sredstva.....	67
Tablica 2 Potencijalni izvori financiranja projekata – kreditna sredstva	68